ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารนิพนธ์

ของ

นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

650.711
ส853ค
ร.3

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ม.ค. 2544

บทคัดย่อ

ของ

นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ

#154214

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2544

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2543). ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ่มไทย รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์มณี

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลและเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาธุรกิจศึกษา จำนวน 95 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตราฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มโดยใช้ t (t-test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยวิเคราะห์ค่าแปรปรวนแบบทางเดียว F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้าน ด้านหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

3. นิสิตระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE OPINIONS OF UNDERGRADUATE STUDENTS TOWARDS BUSINESS EDUCATIONAL PROGRAM AT THE FACULTY OF EDUCATION, KASETSART UNIVERSITY

AN ABTRACT

By

MR.SURAWEE PEANPEDLERD

PRESENTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE MASTER OF EDUCATION DEGREE IN BUSINESS EDUCATION

AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

MAY 2001

Surawee Peanpedlerd. (2001). The *opnions of undergraduate students towards business educational program at the Faculty of Education Kasetsart University*. Master thesis, M.Ed. (Business Education) Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.Advisor Committee : Asst. Prof. Supee Limthai Assoc. Prof. Dr. Aree Punmanee

This research is aimed to study the opinions of undergraduate students towards business educational program at the Faculty of Education, Kasetsart University in terms of curriculum, instructors, teachers, media, evaluation and compared the opinions in program by years of study and grade point average.

The samples were 95 undergraduate students in business education. The questionnaire with a five rating scale, data analyzed by percentage, means, standard deviation, the t-test for in two samples and F-test for two or more samples were used for the test of the differences of the means .

The findings of the study

1. The level of the opinions of undergraduate students towards business educational program as a whole is moderately satisfactory as shown by mostly.

2. The student of different years of study had the opinions of business educational program as a whole significant difference at .01 level. There was no significant difference in curriculum, instructors and teachers significant at .01 level, Media and evaluation significant difference at .05 level .

3. There was no significant difference among the opinions of undergraduate students with different grade point average regarding opinions of undergraduate students towards business educational program as a whole and by terms.

คณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ของนายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

กรรมการควบคุมสารนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์มณี)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธ์มณี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

.....หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

พฤษภาคม 2544

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับคำปรึกษาเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ่มไทย ประธานควบคุมสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุดกฤษฎ์ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ยศ ทรัพย์เย็น ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยศ ทรัพย์เย็น ที่ให้การสนับสนุนอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขอขอบคุณนิสิตสาขาธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณทัศนีย์ ตรีธาร ผู้อำนวยการกองกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา และน้องๆ

ขอขอบพระคุณพระเจ้า ที่เป็นกำลังใจและอวยพรแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
	สมมติฐานของการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ความหมายของธุรกิจศึกษา	8
	บทบาทและความสำคัญของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาไทย	10
	หลักสูตรธุรกิจศึกษา	13
	การเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา	16
	อาจารย์ผู้สอนทางธุรกิจศึกษา	21
	สื่อการเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา	23
	การประเมินผลทางธุรกิจศึกษา	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3	วิธีดำเนินการวิจัย	33
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	36

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	40
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา	41
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา	53
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	60
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	60
	ความสำคัญของการวิจัย	60
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล	61
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
	อภิปรายผล	65
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	68
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	68
	บรรณานุกรม	70

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ หน้า

ภาคผนวก 75

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม 76

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ 78

ภาคผนวก ค แบบสอบถาม 84

ภาคผนวก ง หลักสูตรธุรกิจศึกษา 95

ประวัติย่อผู้วิจัย 97

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม 40

2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้าน 41

3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตรโดยรวม และรายข้อ 42

4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ 44

5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมและรายข้อ 46

6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการ สอนโดยรวมและรายข้อ 47

7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ 49

8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มี ต่อการจัดเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปี 50

9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มี ต่อการจัดเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน 52

10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดเรียน การสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายด้าน..... 53

11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามระดับชั้นปี เป็น รายคู่..... 55

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง หน้า

12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์สอน จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่..... 56

13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่ 57

14 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่ 58

15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายด้าน 59

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกประเทศ รวมทั้งมีคุณสมบัติความเป็นผู้มีปัญญา มีคุณธรรมมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและสังคม มีความสามารถในการประกอบอาชีพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคุณลักษณะของประชากรในประเทศได้อย่างมีคุณภาพจึงควรจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางและเป็นธรรม มีความหลากหลายรูปแบบเนื้อหาและวิธีการ ซึ่งแต่ละบุคคลสามารถใช้โอกาสที่มีอยู่เลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความต้องการและความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม (ยาใจ อินทรวิชัย. 2537 : 2)

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสังคม มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษา คือกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อที่จะได้ให้ได้กำลังคนที่มีคุณภาพมากเพียงพอที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สำเร็จตามเป้าหมาย การเรียนการสอนเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา โดยมุ่งฝึกฝนคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ ดังนั้นระบบการเรียนการสอนจึงพยายามที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าและพัฒนาตนเอง (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537 : 30)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2486 และได้ดำเนินกิจการการเรียนการสอนมาจนปัจจุบัน 57 ปี โดยทำการสอนในระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 3 วิทยาเขตและวิทยาลัยชุมชน คือ วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตกำแพงแสน วิทยาเขตสกลนคร และวิทยาลัยชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการสั่งสมเสาะแสวงหาและพัฒนา ความรู้ ให้เกิดความเจริญ งอกงามทางภูมิปัญญา ที่เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำ ทิศทาง สืบทอดเจตนารมย์ที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญและความเป็นอารยของชาติ

การจัดการเรียนการสอนของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับปริญญาตรีนั้น เป็น 1 ใน 13 คณะของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งมีการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาสาขาวิชาเอก วิชาโท วิชาพื้นฐานและวิชาทางการศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรให้ออกไปเป็นครูในสาขาต่าง ๆ ปัจจุบันคณะศึกษาศาสตร์ประกอบด้วยหน่วยงานและ

ภาควิชา ต่าง ๆ คือ สำนักงานเลขานุการคณะ ภาควิชาการศึกษา สาขาการสอนคณิตศาสตร์และการสอนวิทยาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์-เกษตร คหกรรมศาสตร์ ธุรกิจศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและหน่วยงานโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาในหลักสูตรธุรกิจศึกษา ภาคอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตทางธุรกิจศึกษา ที่มีคุณภาพทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ จริยธรรมและคุณธรรม นำความรู้ที่ได้ศึกษาไปเผยแพร่ในการประกอบอาชีพทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์และพัฒนาใช้ในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนี้เพื่อพัฒนาและยกระดับความรู้ด้านวิชาการของตนเองให้สูงขึ้นไป (คู่มือการศึกษาและหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2540:319)

ปัจจุบันเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น ธุรกิจมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นของสังคม ระบบธุรกิจที่ดีมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติแต่ระบบธุรกิจจะดีได้ส่วนหนึ่งต้องอาศัยผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพและผู้บริโภคที่ฉลาด การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาจะจึงเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีส่วนเสริมจุดมุ่งหมายของระบบการศึกษาในการที่จะพัฒนาตน พัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคม โดยจัดหาความรู้ ทักษะความเข้าใจและทัศนคติ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกธุรกิจในฐานะเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคสินค้าและบริการที่ธุรกิจจัดหาให้ ผู้ที่จะให้ความรู้และทักษะทางด้านธุรกิจแก่ผู้เรียนได้ดีที่สุดก็คือ ครู ดังนั้นการให้การศึกษาอบรมผู้ที่จะเป็นครูในอนาคต จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

จากความสำคัญของการเรียนการสอนธุรกิจศึกษาดังกล่าว ทำให้การผลิตบุคลากรเพื่อสอนวิชาธุรกิจหรือครูที่สอนทางด้านธุรกิจย่อมมีความจำเป็นมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาคนในสังคมธุรกิจยุคให้ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีนักการศึกษาทางธุรกิจที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญและบรรจุวิชาทางธุรกิจไว้ในหลักสูตร ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายอีกทั้งมีแนวนโยบายที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระอีกด้วย ปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือ การจัดการศึกษาเพื่อผลิตนักการศึกษาทางธุรกิจศึกษา ยังไม่พอกับความต้องการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน สาเหตุที่เห็นได้ชัดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาทางธุรกิจศึกษามักจะไปประกอบอาชีพในองค์กรธุรกิจมากกว่าการเป็นครูในโรงเรียน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับนักเรียนที่จบการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ามาศึกษาในหลักสูตรธุรกิจศึกษาระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งสามารถผลิตบัณฑิตได้ประมาณ 330 คน นับเป็นเวลา 11 ปี และยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา กอร์ปกับ การจัดการศึกษาเพื่อผลิตนักการศึกษาทางธุรกิจศึกษายังไม่พอกับความต้องการทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน สาเหตุที่เห็นได้ชัดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาทางธุรกิจศึกษามักจะไปประกอบอาชีพในองค์กรธุรกิจมากกว่าการเป็นครูในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารหลักสูตรในการที่จะปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล โดยจำแนกตามระดับชั้นปีและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์และผู้บริหารหลักสูตรในการปรับปรุงพัฒนา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล ที่มีต่อการจัดเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีซึ่งกำลังศึกษาหลักสูตรธุรกิจศึกษาในชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2543 ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 95 คน จำแนกเป็น

ชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน

ชั้นปีที่ 2 จำนวน 25 คน

ชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน

ชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน

2. **ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย**

2.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ

2.1.1 ระดับชั้นปี จำแนกเป็น

ระดับชั้นปีที่ 1

ระดับชั้นปีที่ 2

ระดับชั้นปีที่ 3

ระดับชั้นปีที่ 4

2.1.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

ต่ำกว่า 3.00

ตั้งแต่ 3.00 - 4.00

2.2 **ตัวแปรตาม** คือ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ด้านหลักสูตร

2.2.2 ด้านการเรียนการสอน

2.2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน

2.2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

2.2.5 ด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง ความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยและกระบวนการที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ในที่นี้

ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล

1.1 **หลักสูตร** หมายถึง เนื้อหารายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมและทันสมัยเหมาะกับสภาพปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาหลักสูตรธุรกิจศึกษาเสริมสร้างการพัฒนาบุคลิกภาพครูธุรกิจ และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์แก้ปัญหาได้ ตรงตามจุดประสงค์ของการใช้หลักสูตรเพื่อประกอบอาชีพครูธุรกิจ

1.2 **การเรียนการสอน** หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนทางด้านธุรกิจศึกษาที่ส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้วิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ซึ่งก่อให้เกิดความสามารถในด้านการสอนธุรกิจ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายวิธี ได้แก่ จัดวิทยากร จัดกิจกรรมกลุ่ม ศึกษานอกสถานที่ ใช้เทคโนโลยีมาช่วยสอน ยกตัวอย่างเปรียบเทียบ ผู้สอนและนิสิต ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วนในหลักสูตร

1.3 **ด้านอาจารย์ผู้สอน** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนในหลักสูตรธุรกิจแก่นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมการสอน นำความรู้ใหม่มาสอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตลอดจนบุคลิกภาพและความกระตือรือร้นของอาจารย์ผู้สอน

1.4 **สื่อการเรียนการสอน** หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอนมีอยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้สอนและมีความทันสมัย เอกสาร ตำรา คอมพิวเตอร์ มีพอเพียงกับนิสิตและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะมีประสบการณ์ มากขึ้น

1.5 การประเมินผล หมายถึง วิธีการประเมินผลตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ของผู้สอนเพื่อวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ซึ่งการประเมินผลได้กำหนดมาตราฐานได้อย่างเหมาะสมชัดเจน ยุติธรรมใช้การประเมินผลหลายรูปแบบที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. **นิสิตระดับปริญญาตรี** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรธุรกิจศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. **ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ผลการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยของทุกรายวิชาที่เรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ทุกภาคเรียนการศึกษา ถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โดยแบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ระดับ คือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 – 4.00

กรอบแนวคิดในการวิจัย

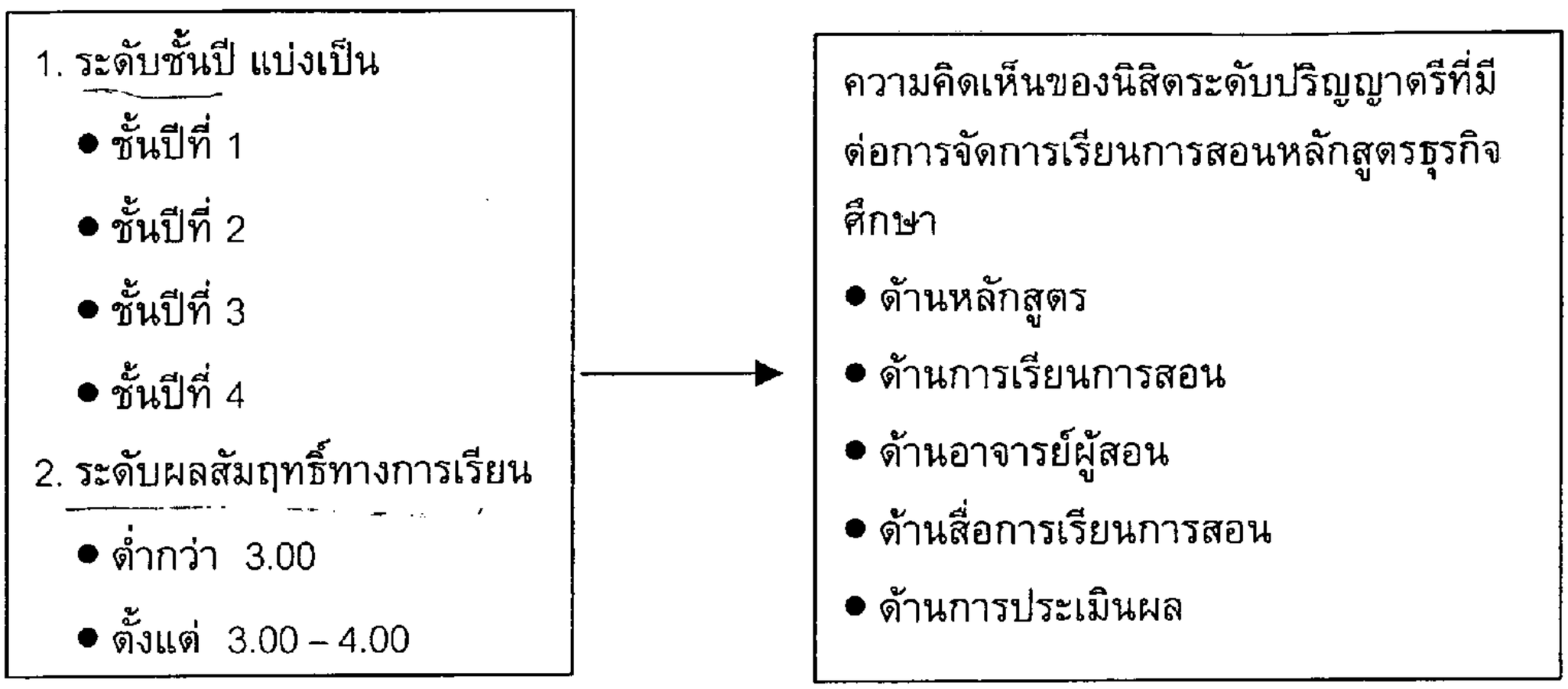

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

2. นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความหมายของธุรกิจศึกษา
2. บทบาทและความสำคัญของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาไทย
3. หลักสูตรธุรกิจศึกษา
4. การเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา
5. อาจารย์ผู้สอนทางธุรกิจศึกษา
6. สื่อการเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา
7. การประเมินผลทางธุรกิจศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของธุรกิจศึกษา

แนนแนสซี่, และโทนเน (Nanassy, and Tonne. 1970) ได้ให้ความหมายธุรกิจศึกษาว่าเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่จัดหาความรู้ ทักษะความเข้าใจ และทัศนคติที่จำเป็นในการเข้าสู่โลกธุรกิจในฐานะผู้ผลิตหรือผู้บริโภคสินค้าและบริการที่ธุรกิจเสนอให้ จากคำจำกัดความที่กล่าวมาแสดงให้เห็นหน้าที่ของธุรกิจศึกษามี 2 ประเด็น

ประเด็นแรก คือให้ความรู้และฝึกทักษะอาชีพทางธุรกิจ หรือเรียกว่า การศึกษาเพื่อธุรกิจ (Vocational Function) ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของธุรกิจศึกษาที่ให้ความรู้และฝึกทักษะอาชีพทางธุรกิจโดยเฉพาะ สำหรับนักเรียนที่เลือกเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพทางธุรกิจให้เป็นผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหรือพนักงานรับจ้างตามองค์กรธุรกิจ รวมทั้งให้ความรู้และทักษะสัมพันธ์สำหรับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจด้วย เช่น มีทักษะในการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรมทางธุรกิจ เป็นต้น

ประเด็นที่สอง คือให้ความรู้พื้นฐานทางธุรกิจทั่วไปหรือเรียกว่า การศึกษาทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ (General Education Function) หน้าที่นี้เน้นที่ผู้บริโภค คือให้ความรู้พื้นฐานทางธุรกิจทั่วไปและความรู้ทางเศรษฐศาสตร์แก่ผู้เรียนทุกคนไว้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันทั้งในเรื่องส่วนตัว และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการงานและอาชีพอื่น ๆ เพื่อให้เป็นผู้บริโภคที่ฉลาดและเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบของประเทศ

ธุรกิจศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อธุรกิจและเกี่ยวกับธุรกิจ ซึ่งไม่สามารถแยกให้การศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่ต้องนำมาใช้และส่งเสริมไปพร้อมกันเพราะทุกคนในสังคมล้วนต้องเป็นผู้บริโภคและอาจจะเป็นผู้ผลิตในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ทั้งสองจุดมุ่งหมายต่างมุ่งประโยชน์เดียวกัน คือ เพื่อพัฒนาระบบธุรกิจของสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด

จรูญศรี มาดิลกโกวิท (2538 : 58) ได้เสนอกรอบความคิดของธุรกิจได้ดังนี้

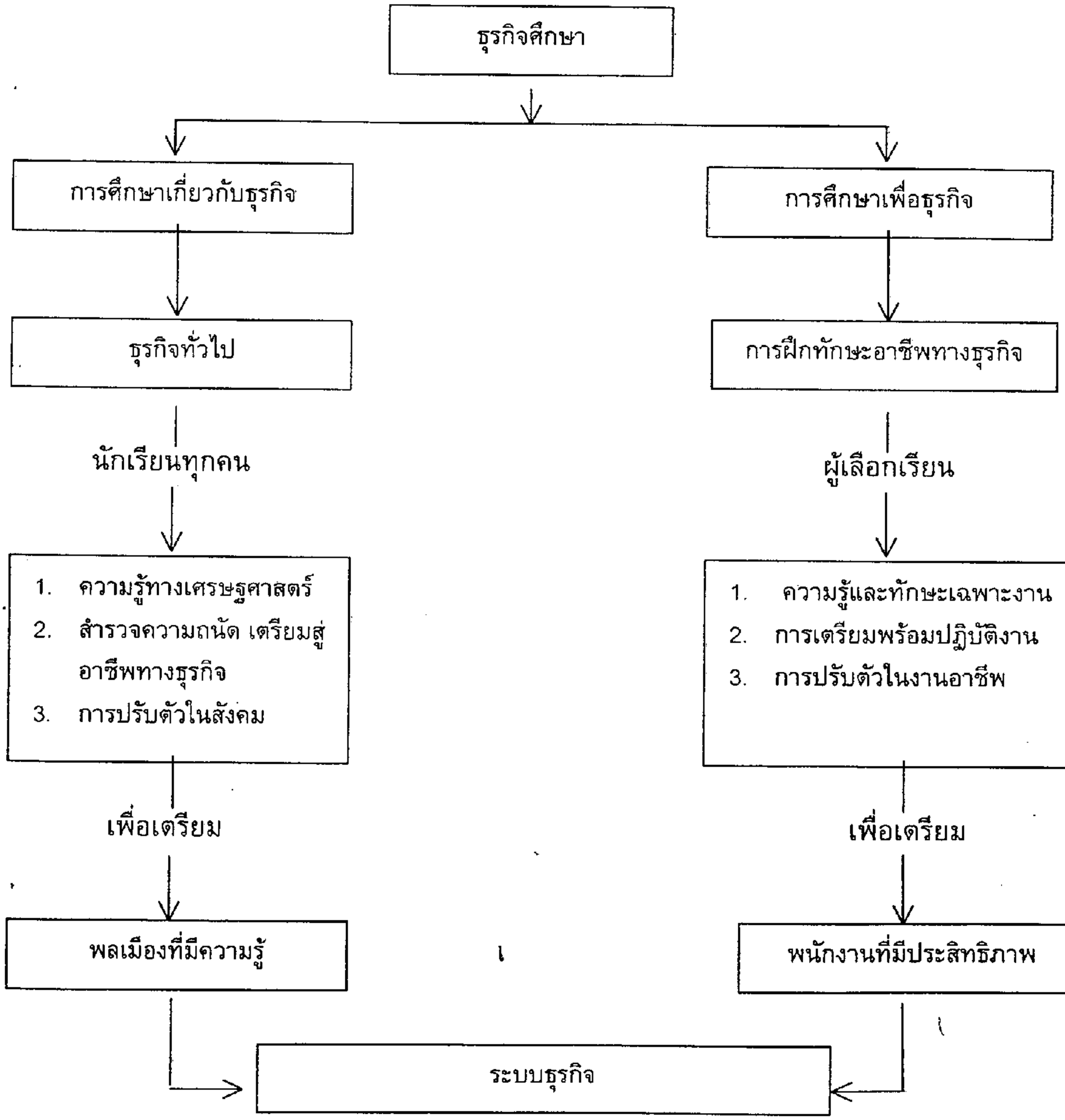

ภาพประกอบที่ 1 กรอบความคิดของธุรกิจศึกษา

บทบาทและความสำคัญของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาไทย

ในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 กล่าวไว้ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รัฐเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศจะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาระหว่างด้านต่าง ๆ ได้ ระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นระบบที่ให้บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเอง อาชีพ และสังคมโดยอาศัยการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่จัดตามแนวระบบโรงเรียนและการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต การจัดการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียนมีทั้งการศึกษาทั่วไป (General Education) และการศึกษาตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนและประเทศเป็นการศึกษาเฉพาะทาง (Specialized Education) เช่น การศึกษาวิชาชีพ การฝึกหัดครู เป็นต้น

ธุรกิจศึกษาจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบการศึกษา ที่มีส่วนเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้เพราะธุรกิจศึกษามีบทบาททั้งให้การศึกษาเฉพาะทางและการศึกษาทั่วไป

การศึกษาเพื่อธุรกิจจัดเป็นการศึกษาเฉพาะทาง เพราะเป็นการศึกษาเพื่อวิชาชีพประเภทหนึ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการประกอบอาชีพอิสระและรับจ้าง และให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจจัดเป็นการศึกษาทั่วไป ที่นอกจากจะให้ความรู้และมีความสามารถทางด้านเศรษฐศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันในฐานะผู้บริโภคแล้ว ผู้เรียนยังใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือใช้เป็นการทดลองเรียนเพื่อสำรวจความถนัดความสนใจเพื่อเตรียมเข้าสู่อาชีพทางธุรกิจ

รูปแบบการจัดธุรกิจศึกษามีทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน การพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระบบโรงเรียนจะเป็นการอบรมวิชาชีพเฉพาะด้านในระยะสั้นสำหรับผู้ที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะด้านธุรกิจเพิ่มเติม ธุรกิจศึกษาจะเริ่มที่ระดับการศึกษาใดก็ได้ การสอนวิชาธุรกิจอาจแบ่งเนื้อหาและการสอนตามระยะเวลาของการศึกษาหรือสามารถดำเนินต่อไปตลอดชีวิตของบุคคลนั้น ส่วนวัตถุประสงค์ของการให้ความรู้และทักษะด้านธุรกิจในแต่ละระดับการศึกษามีความแตกต่างกันตามวัย วุฒิภาวะ ความต้องการของผู้เรียนและความมุ่งหมายของการศึกษาในระดับนั้น

ธุรกิจศึกษาของไทยในระบบโรงเรียนจัดรวมอยู่ในหลักสูตรสายสามัญเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อและจัดเป็นหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะโดยตรงซึ่งได้แก่หลักสูตรอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรที่ใช้ใน พ.ศ. 2538 นั้นในระดับประถมศึกษา วิชาธุรกิจจัดอยู่ในกลุ่ม

การงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในกลุ่มงานเลือกประเภทงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ แขนงงานซื้อขายบริการ ซึ่งจะเรียนในชั้น ป.5-6 เนื้อหาที่เรียนเกี่ยวกับงานบริการ เช่น การขายของหน้าร้าน พนักงานขายน้ำมัน พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

ธุรกิจศึกษาในระดับประถมนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ปลูกฝังนิสัยรักงาน และให้ทำงานเป็นเท่านั้น อย่างไรก็ตามเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำบัญชีรับจ่ายแบบง่าย ความรู้สำหรับผู้บริโภคยังมีแทรกอยู่ในวิชาของกลุ่มอื่น ๆ ด้วย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจของตนเอง ใช้ความรู้ที่เรียนเป็นพื้นฐานศึกษาต่อและสามารถประกอบอาชีพได้สมควรแก่วัย หลักสูตรระดับนี้จะจัดวิชาเป็นกลุ่ม ๆ ให้เลือกเรียน ธุรกิจอยู่ในกลุ่มวิชาอาชีพเป็นวิชาให้เลือกเสรี วิชาที่เปิดสอนจะเป็นงานเสริมงานผลิตมี 25 วิชาอยู่ในหลายสาขาของธุรกิจ เช่น การบัญชี งานสำนักงาน การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก เป็นต้น ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจยังคงมีสอนในกลุ่มอื่นด้วย วิชาธุรกิจ ทั้งหมดนี้ยังคงเปิดให้เลือกเรียนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและมีวิชาเพิ่มขึ้น 2 วิชา เป็น 27 วิชา นอกจากนี้ ยังมีวิชาธุรกิจอีก 4 วิชาอยู่ในวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับเลือก ทั้งนี้การศึกษาวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปประกอบอาชีพได้ในระดับหนึ่งเท่านั้นและให้รู้แนวทางที่จะศึกษาเพิ่มเติมตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล หรือใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาในขั้นสูงต่อไป

ธุรกิจศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรีได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ในระดับ ปวช. มีวิชาธุรกิจเปิดสอนอยู่หมวดวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรมและอยู่ในกลุ่มวิชาธุรกิจเกษตรของประเภทวิชาเกษตรกรรม ในระดับปวส. และ ปวท. ธุรกิจศึกษาจัดอยู่ในประเภทวิชาบริหารธุรกิจ มีวิชาเกี่ยวกับธุรกิจอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานและวิชาเพื่อธุรกิจอยู่ในหมวดวิชาชีพและเลือกเสรี นอกจากนี้วิชาธุรกิจยังมีแทรกอยู่ในหมวดวิชาอื่น ๆ เช่น คหกรรมเป็นต้น การศึกษาในระดับนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลาง รวมทั้งมีความสามารถในการริเริ่มประกอบการ ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกแล้วว่าจะประกอบอาชีพธุรกิจ ฉะนั้นจึงมีวิชาธุรกิจให้เลือกเรียนตามความสนใจจัดอยู่ในสาขาธุรกิจต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเลขานุการ สาขาวิชาธุรกิจโรงแรม เป็นต้น

สำหรับธุรกิจศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจะเปิดสอนอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ ใน

ระดับสูงสามารถเป็นนักบริหารธุรกิจ ครูสอนธุรกิจ นักฝึกอบรม นักวิจัยและนักวิชาการที่สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ และต้องสามารถพัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากขึ้นและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาของตนได้

ธุรกิจศึกษามีบทบาทอย่างมากในเรื่องพัฒนาอาชีพ ซึ่งมีทั้งที่ให้ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการนำไปประกอบอาชีพทางธุรกิจโดยตรง หรือใช้ในงานอาชีพอื่นที่ต้องมีเรื่องของธุรกิจมาเกี่ยวข้อง ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ธุรกิจศึกษา ใช่ละเลยการพัฒนาในด้านอื่นตรงกันข้ามธุรกิจกลับช่วยพัฒนาผู้เรียนในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น การอ่าน การเขียน การพูด การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดวิพากษ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ การตัดสินใจและการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะผู้บริโภคและให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งผู้เรียนได้ฝึกทักษะเหล่านี้จากการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ เช่น การศึกษาสำหรับผู้บริโภค กฎหมายธุรกิจ การติดต่อสื่อสาร บัญชี การขาย เป็นต้น ทั้งนี้บางทักษะสามารถฝึกฝนและปลูกฝังได้ตั้งแต่การเรียนในระดับต้น เช่น การอ่าน การพูด การเขียนและการแก้ปัญหา บางทักษะสามารถเน้นได้มากขึ้นเมื่อเรียนในระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์และการคิดวิพากษ์โดยผ่านทางกิจกรรมการเรียนการสอน (จรูญศรี มาดิลกโกวิท. 2538 : 59-62)

แนวคิดเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ทำให้เข้าใจบทบาทของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น ในปี ค.ศ. 1971 โดย ซิดนีย์ พี มาร์แลนด์ (Sidney P. Marland) ได้เสนอว่านักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วต้องพร้อมที่จะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาหรือสามารถประกอบอาชีพได้ มาร์แลนด์ (Marland) ได้ผสมผสานโลกของการศึกษากับโลกของการทำงานไว้ด้วยกันเกิดเป็นการศึกษารูปแบบใหม่ ปี ค.ศ. 1974 ในสหรัฐอเมริกามีการประชุมเจ้าหน้าที่โรงเรียนของรัฐระดับหัวหน้าและได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ว่า "เป็นกลยุทธ์ ทางการสอนที่สำคัญที่มุ่งปรับปรุงให้ผลของการศึกษาดีขึ้น โดยเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนเข้ากับแนวคิดในการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่ออาชีพเป็นการเชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับโลกของการงาน การศึกษาเพื่ออาชีพจะเป็นการสะสมมวลประสบการณ์ทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยเรื่อยไปจนตลอดชีวิตการทำงานของบุคคลนั้น การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่สมบูรณ์แบบต้องเริ่มตั้งแต่ให้นักเรียนทุกคนมีความตระหนักในบทบาทของตนเองและงานอาชีพ เรียนรู้บทบาทของงานอาชีพ สำรวจลึกลงไปในงานอาชีพที่เลือกแล้ว การเตรียมตัวฝึกงานอาชีพ ความเข้าใจความสำคัญของงานในระบบเศรษฐกิจ และทักษะในการหางาน"

การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่สมบูรณ์ตามรูปแบบของการเรียนมี 4 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นสำนึกหรือมีความตระหนักในบทบาทของตนเองกับในงานอาชีพ (Career Awareness) จะเริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

2. ขั้นเรียนรู้บทบาทของงานอาชีพ (Career Orientation)

3. ขั้นสำรวจความเหมาะสมของตนเองกับงานอาชีพ (Career Exploration) ขั้นที่ 2 และ 3 จะอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น

4. ขั้นเตรียมตัวให้ปฏิบัติงานอาชีพ (Career Preparation) จะอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขั้นตอนการจัดการศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นขบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทำควบคู่ไปกับการพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของนักเรียน การวางหลักสูตรให้สอดคล้องกับขั้นตอนการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพจะคำนึงถึงความสามารถในการรับรู้และวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย ถ้าพิจารณาจุดมุ่งหมายของธุรกิจศึกษาแล้วจะพบว่าการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจมีบทบาทอยู่ใน 3 ขั้นตอนแรกของการศึกษาเพื่ออาชีพ ส่วนการศึกษาเพื่อธุรกิจจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ฝึกทักษะเฉพาะในงานอาชีพที่เลือกแล้ว และให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ ทักษะในการหางาน ซึ่งในสถานศึกษาบางแห่งจะมีบริการจัดหางานไว้ให้พร้อม

หลักสูตรธุรกิจศึกษา

ประจักษ์ ศรีวัฒนพงษ์ (2535 : 106) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักสูตรว่า เป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สอนได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน และบอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเขาควรจะเรียนอะไรบ้างในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวล่วงหน้า นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน และบอกให้สาธารณชนได้ทราบว่าหลักสูตรนั้นๆ มีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรภายในชุมชนทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารของสถาบันการศึกษาว่าควรจะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 8 -16) ได้ให้คำนิยามคำว่าหลักสูตรไว้ 8 แนวทางด้วยกัน คือ

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง
5. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

6. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหมายหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ

7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครูและสิ่งแวดล้อมทางบ้าน

8. หลักสูตร จะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร

ทาบา (อุมาพร สกลรัตน์. 2540 : 14 ; อ้างอิงจาก Taba 1962 : 10) ให้แนวคิดว่าหลักสูตรโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่คาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนผ่านหลักสูตรนี้แล้วควรมีคุณสมบัติอย่างไร วัตถุประสงค์นี้มีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ

2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีคุณลักษณะต่างๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

3. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง แผนการในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ตามที่กำหนด

4. การประเมินผลผลิต หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

การศึกษาในหลักสูตรธุรกิจศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมุ่งผลิตบัณฑิตทางธุรกิจศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถ จริยธรรมและคุณธรรม นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปเผยแพร่ในการประกอบอาชีพของครอบครัวและสังคม ทั้งยังนำมาประยุกต์ และพัฒนาใช้ในชีวิดประจำวันให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ (คู่มือการศึกษาและหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2540 : 319)

สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรธุรกิจศึกษา พ.ศ. 2540 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้เวลาเรียน 4 ปี (สำหรับผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า) โครงสร้างหลักสูตรนี้ทำในด้านหมวดวิชา กลุ่มวิชา หน่วยกิตและชั่วโมงเรียนเน้นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีโครงสร้างประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชาดังนี้ (คู่มือการศึกษาและหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2540 : 336 – 340)

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 144 หน่วยกิต

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	39	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	9	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา	12	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	9	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	7	หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาพลศึกษา	2	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	97	หน่วยกิต
- วิชาแกน	49	หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะ	48	หน่วยกิต
วิชาเฉพาะบังคับ	(18)	หน่วยกิต
วิชาเฉพาะเลือก	(30)	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	5	หน่วยกิต
4. การฝึกงาน	3	หน่วยกิต

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) เป็นการศึกษาเนื้อหาความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่นิสิตทุกคนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง และรอบรู้ในสิ่งจำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

1.2 กลุ่มวิชาภาษา

1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

1.4 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

1.5 กลุ่มวิชาพลศึกษา

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialised Education) เป็นวิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและเข้าใจกระบวนการงานอาชีพและมีเจตคดีที่ดีต่องานอาชีพ ดังนี้

2.1 วิชาแกน ได้แก่ วิชาบังคับการศึกษาทั่วไป และตามสายวิชาเอก

2.2 วิชาเฉพาะ ได้แก่ วิชาเฉพาะบังคับและวิชาเฉพาะเลือกวิชาเฉพาะบังคับเป็นวิชาบังคับทางธุรกิจ

ให้เลือก 2 กลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต โดยต้องเลือกอย่างน้อย 1 กลุ่มวิชา จากสาขาใดสาขาหนึ่งที่เปิดสอนในคณะเศรษฐศาสตร์ หรือคณะบริหารธุรกิจ และอีก 1 กลุ่มวิชา จากสาขาใดสาขาหนึ่งที่เปิดสอนในคณะเศรษฐศาสตร์ หรือคณะบริหารธุรกิจ หรือจากสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ของคณะวิทยาศาสตร์ หรือสาขาศิลปนิเทศ สาขาศิลปาชีพ และคณะมนุษย์ศาสตร์ และเมื่อรวมทั้ง 2 กลุ่มวิชา ต้องมีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Education) เป็นสาขาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัด และความสนใจเพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

4. การฝึกงาน ได้แก่ การฝึกงานธุรกิจทั่วไปไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง และการฝึกงานธุรกิจเฉพาะทางไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

การเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา

ยศ ทรัพย์เย็น (2537 : 5) การสอนคือ การช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้มิใช่ การบอกอธิบาย หรือสาธิต ตลอดเวลาจากผู้สอน อย่างไรก็ตาม การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อาจจะใช้วิธีการบอก อธิบาย การสาธิตในบางโอกาสหรือบางจังหวะที่มีความจำเป็นการสอนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด อาจจะพิจารณาได้จากนักเรียนว่าเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

กูด (Good. 1973 : 588) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอนคือการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนในสถานศึกษา และการสอนคือการจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย

ละเมียด ลิมอักษร (2516 : 4 – 7) สรุปความหมายของการสอนจากแนวความคิดของนักการศึกษาคนสำคัญ ๆ ไว้ดังนี้

การสอน คือ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การสอน คือ การฝึกให้ผู้เรียนขบคิดปัญหาต่าง ๆ

การสอน คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

การสอน คือ การแนะแนวทางให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

การสอน คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ปภัสวดี วีรกิตติ (นงเยาว์ ฤทธิเรืองเดช. 2533 : 28 – 29) ได้เสนอแนะว่า การเลือกวิธีสอนนั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการสอนและให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน ซึ่งวิธีการสอนเหล่านี้ได้แก่

1. วิธีสอนแบบบรรยาย (Expository Method) เป็นการสอนแบบอธิบายข้อความจริง หรือเรื่องราวต่าง ๆ ผู้เรียนมีหน้าที่แต่ฟังคำบรรยาย และจดบันทึกคำบรรยายเหล่านั้น

2. วิธีสอนแบบอภิปราย (Discussion) เป็นการสอนแบบแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้ประสานงานช่วยให้ตัดสินปัญหานั้น ๆ

3. วิธีสอนแบบการปฏิบัติ (Drill and Practice) เป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเน้นการพัฒนาทักษะ ครูมีหน้าที่อธิบายสาธิตทักษะที่จะฝึกและควบคุมการฝึกให้คำแนะนำแก้ไข โดยนักเรียนต้องมีส่วนร่วมด้วยตลอดเวลา

4. วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มค้นคว้า (Grouping of Committee Works) เป็นการสอนแบบแบ่งชั้นเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความถนัดของเด็ก และให้ไปศึกษาค้นคว้าหรือปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นจึงนำมาเสนอต่อชั้น อาจจะเป็นวิธีเสนอแบบปากเปล่า หรือรายงานข้อเขียนก็ได้

5. วิธีสอนแบบปฏิบัติการในห้องทดลอง (Experimentations) เป็นการสอนแบบที่นักเรียนได้ปฏิบัติทดลองด้วยตนเอง โดยมีครูให้คำแนะนำช่วยเหลือ

6. วิธีสอนแบบสาธิต (Demonstration) หมายถึง การสาธิต แสดงวิธีการให้นักเรียนดู โอกาสได้เห็นการทดลองว่าทำอย่างไร จะเกิดผลอย่างไร แม้ว่านักเรียนไม่มีโอกาสทดลองด้วยตนเองก็ตาม

7. วิธีสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง รู้จักสาเหตุของปัญหา และวินิจฉัยปัญหา โดยมีครูคอยแนะนำ หรือวางแผนงานค้นคว้าร่วมกับนักเรียน

8. วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry) เป็นการสอนโดยครูพยายามให้ผู้เรียนได้พบคำตอบต่าง ๆ จากคำถาม ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล

9. วิธีสอนแบบใช้โสตวัสดุ (Audio – visual) เป็นวิธีให้ความรู้ โดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เข้าช่วย เช่น ภายนต์ โทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

10. วิธีสอนแบบไปศึกษานอกสถานที่ (Field Trip) เป็นวิธีสอนแบบให้เกิดการเรียนรู้จากสภาพจริง ๆ มีการวางแผนและวางจุดมุ่งหมายการไปศึกษาล่วงหน้าเสมอ

11. วิธีสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)เป็นวิธีสอนแบบให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อผู้เรียนได้เข้าใจเหตุการณ์ได้ด้วยประสบการณ์ตนเอง

12. การสอนโดยจุดประสงค์ (Teaching by Objective) เป็นรูปแบบการสอนที่ค่อนข้างใหม่ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าได้ผลดีที่สุด เพราะการสอนมีการยึดวัตถุประสงค์ควบคู่กับการยึดจิตวิทยาของการเรียนรู้ โดยครูต้องเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และวิธีการที่จะก่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์นั้น

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2526 : 53 – 113) กล่าวว่า วิธีการสอนในระดับอุดมศึกษามีอยู่ 4 แบบ ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

1. การสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนพูด บอก เล่า หรือ อธิบายเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟัง ไม่ว่าใช้เวลาสั้นยาวเพียงใด โดยที่ผู้สอนเป็นฝ่ายเตรียมการศึกษาค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ มา แล้วผู้เรียนเป็นฝ่ายมารับผลการค้นคว้านั้น โดยทั่วไปมักเป็นการสื่อความหมายทางเดียว คือ จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน

2. การสอนแบบอภิปราย คือ การที่ผู้เรียนได้มีส่วนได้มีส่วนในการคิด พิจารณา วิเคราะห์ วิจารณ์สิ่งที่เรียนนั้น แล้วเสนอสิ่งที่พิจารณานั้นต่อผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยตนเอง แล้วผู้สอนหรือผู้ร่วมเรียนก็จะช่วยกันให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ หมายถึง การสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดสอบความรู้หรือเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ได้ค้นหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ได้ประยุกต์เนื้อหาและสภาพจริง ได้ฝึกฝนและลงมือทำตามความรู้ที่เรียนไปนั้น

4. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การสอนที่มีจุดเน้นที่สำคัญอยู่ที่ตัวผู้เรียนที่จะต้องมีอิสระในการเรียนรู้ และกำหนดการศึกษาด้วยตนเอง เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการสอนเป็นรายบุคคล

สำหรับการดำเนินการเรียนการสอนที่เป็นระบบ นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางนั้น หมายถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและขั้นสรุป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเริ่มต้นของการดำเนินการสอนในห้องเรียน ซึ่งเป็นการสร้างสถานการณ์ โดยการจัดสิ่งเร้า กิจกรรม หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อกระตุ้นหรือเร้าความสนใจผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน เชื่อมโยงบทเรียนที่ผ่านมากับบทเรียนที่กำลังจะเรียนและทำความตกลงเกี่ยวกับกติกาในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน ทำได้โดยสนทนาซักถามเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อดึงเข้าสู่บทเรียน ทบทวน บทเรียนที่ผ่านมา ฉายสไลด์ และซักถามโดยใช้ภาพประกอบ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นขั้นที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการสอน ซึ่งผู้เรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ดำเนินกิจกรรมนี้ สำหรับวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนดำเนินการโดยถือแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในขั้นเตรียมการแล้วแต่ต้องนำเทคนิค ทักษะและวิธีการ ตลอดจนจิตวิทยาการเรียนการสอนมาประยุกต์ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ข้อควรคำนึงถึงเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่บรรลุผลสำเร็จนั้น ผู้สอนต้องรู้จักยืดหยุ่นและปรับกิจกรรมที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ พร้อมทั้งพยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและแสดงบทบาทของตนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการบรรยายเนื้อหาสาระ ผู้สอนมีบทบาทในการพูดเป็นส่วนใหญ่ แต่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามได้อย่างกว้างขวางด้วย

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้สรุปสาระสำคัญของบทเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยทั่วไปต้องให้ผู้เรียนได้สรุปตามความเข้าใจของตนเอง จากนั้นผู้สอนจึงช่วยเสริมประเด็นให้ผู้เรียนเกิดมโนคติ และหลักการที่ชัดแจ้ง ในตอนท้ายหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้วผู้สอนบรรยายสรุปบทเรียนด้วยตนเองในท้ายที่สุด

จากทัศนะของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิธีการที่อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ทักษะ และเจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางซึ่งประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และวิธีการสอนมีหลายวิธี ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม และยืดความเป็นไปได้มากที่สุด โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสม ตลอดจนข้อจำกัดต่าง ๆ ด้วย เช่น ความสามารถของผู้สอน ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

การเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา จะต้องมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไปเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดี และนำเอาความรู้ความสามารถที่เรียนมา นำไปใช้ประโยชน์

การศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของครูที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้ดีเพียงใด ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาชีพจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาชีพ วิชาสัมพันธ์และวิชาครู (ถาวร สารวิทย์ : 89-90)

กรมอาชีวศึกษา (2521 : 7) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการจัดการศึกษาสายอาชีพ ได้กล่าวถึงครูสอนวิชาชีพว่า มีลักษณะที่แตกต่างจากครูสอนวิชาสามัญ โดยครูสอนวิชาชีพจะมีลักษณะ 5 ประการคือ

1. เป็นผู้ที่มีทักษะในการทำงาน
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานอาชีพมาแล้วพอสมควร
3. เป็นผู้ที่มีการตัดสินใจดี เป็นตัวอย่างอันดีของนักเรียน

4. เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสอน มีหลักวิชาครู รู้จักใช้อุปกณ์การสอน และเข้าใจหลักการวัดผลดี

5. เป็นผู้ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพแก่นักเรียน

ประภาศรี อมรสิน (2533 : 536-537) กล่าวว่าเนื้อหาวิชาธุรกิจเกือบทุกวิชามักจะเป็นวิชาที่ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทางวิชาการหรือภาคทฤษฎีส่วนหนึ่ง และการฝึกฝนปฏิบัติอีกส่วนหนึ่ง โดยที่วิชาแต่ละวิชาแต่ละวิชาทางธุรกิจจะหมายถึงเนื้อหาสาระ ความรู้ทางวิชาการ รวมถึงประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยนั้น ฉะนั้นบทบาทของครูมีส่วนสำคัญและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นจะต้องปรับปรุงบุคลิกภาพ เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอรวมทั้งมีเทคนิคการสอนที่เร้าใจและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้ ผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทเป็นครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูผู้สอนวิชาธุรกิจ ควรมีสมรรถภาพที่สำคัญ 4 ประการ

1. มีบุคลิกภาพส่วนตัวดี ซึ่งก็คือการที่ครูควรมีบุคลิกภาพของการเป็นครู หรือที่เรียกว่า "มีวิญญาณของความเป็นครู" อันประกอบไปด้วย การแต่งการที่เหมาะสม มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเมตตากรุณา มีขันติ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะเป็นผู้นำ มีอารมณ์ขัน มีศรัทธาและความภูมิใจในความเป็นครูของตน นอกจากนั้น ครูที่สอนวิชาธุรกิจ ควรมีบุคลิกลักษณะเป็นนักธุรกิจประกอบกันและต้องมี "มีวิญญาณของความเป็นนักธุรกิจ"ด้วยซึ่งก็คือความคล่องแคล่วว่องไว มีทัศนะที่กว้างไกล มีการบริหารเวลา และวางแผนอย่างเหมาะสม มีความเที่ยงธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพและคุณธรรม มีความอดทนขยันหมั่นเพียร มีความพยายามไม่ท้อถอย ดังนั้นครูผู้สอนธุรกิจจึงจำเป็นจะต้องมีบุคลิกรวมในหลายลักษณะด้วยกัน เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจและก่อให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

2. มีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยที่มิใช้จะมีความรู้แต่เพียงในตำราหรือความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ครูผู้สอนวิชาธุรกิจจำเป็นต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การลงทุนและอื่น ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของวิชาธุรกิจ

3. มีความรู้ความสามารถในวิชาการที่สอน โดยในรายวิชาที่สอนนั้นควรจะต้องทำความเข้าใจและแสวงหาความรู้ในรายละเอียดวิชาที่อยู่ในหลักสูตรรายวิชานั้น เพื่อจะนำมาวางแผนการสอนเรียงลำดับยากง่าย ความต่อเนื่องของรายละเอียดเนื้อหา เป็นต้น

4. มีความสามารถในการสอน ความสามารถในการสอนของครูธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปอย่างหนึ่งที่ครูทุกคนควรจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและทักษะมีความเชื่อมั่นในตนเอง และองค์ประกอบที่จะสามารถทำให้ครูผู้สอนมีเทคนิคการสอน ที่มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ "KASH" ซึ่งประกอบไปด้วย

4.1 K = Knowledge คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษาและจุดมุ่งหมายของวิชาที่สอน

4.2 A = Attitude คือ ทัศนคติ และเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูสอน

4.3 S = Skill คือ ทักษะในการสอน มีความสามารถในการวางแผน การสอน เข้าใจ ในหลักการเรียนรู้และการสอน มีความสามารถในการ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีความสามารถในการสอน เป็นต้น

4.4 H = Habit คือ มีนิสัยรักความเป็นครู รักการสอน มุ่งความสำเร็จและประสิทธิภาพในการสอน

อาจารย์ผู้สอนทางธุรกิจศึกษา

ครูที่สอนทางด้านธุรกิจ หมายถึง ครูที่สอนในวิชาทางด้านธุรกิจที่สามารถนำเอาความรู้ หรือทักษะที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้โดยตรงเช่น วิชาบัญชี, วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาพิมพ์ดีด วิชาเลขานุการ วิชาการตลาด วิชาการโฆษณา เป็นต้น ซึ่งวิชาเหล่านี้ผู้สอนต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะและมีความชำนาญพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ ดังที่ วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อ้างใน สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 169) ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการสอนของครูด้านธุรกิจ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคือ "มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี เป็นที่น่าพอใจและสามารถปรับปรุงทักษะการทำงานของตนเองให้ดีขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน"

นอกจากนั้น มานิดา อุชชิน (2525 : 4) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูที่สอนทางด้านธุรกิจได้ดังนี้คือ

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพ เพื่อจะทำให้สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมสอนได้

2. ครูต้องใช้วิธีการสอน ที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น

3. ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็น ตามลำดับของการจัดสภาพการในการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี

4. ครูต้องรู้จักกลวิธีเร่งเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน โดยสร้างสภาพการสอนที่ใช้วิธีจัดสภาพภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้ หรือทักษะในวิชาชีพนั้น

สรุปได้ว่า ครูที่สอนทางด้านธุรกิจ คือ ครูที่สอนทางด้านพาณิชยกรรมทั้งหลาย เช่น บัญชี การขาย ปฏิบัติงานสำนักงาน โฆษณา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ฯลฯ ครูที่สอนทางด้านธุรกิจควรต้องมีลักษณะพิเศษกว่าครูสามัญโดยทั่วไป ดังนี้

1. ครูที่สอนทางด้านธุรกิจต้องมีบุคลิกดี ควรต้องเป็นคนกระฉับกระเฉง ทันสมัย ทั้งในด้านการพูดและการแต่งกาย โดยเฉพาะการแต่งกายของครูควรยึดหลัก สะอาด ประหยัด สุภาพ และ ทันสมัยบ้าง

2. ครูที่สอนทางด้านธุรกิจต้องมีคุณสมบัติทางด้านวิชาการ ที่เป็นทฤษฎีและปฏิบัติ ครูที่สอนทางด้านธุรกิจต้องมีความชำนาญโดยเฉพาะวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติให้นักเรียนกระทำตามเช่น พิมพ์ดีด การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูที่สอนทางด้านธุรกิจทุกคนต้องชำนาญการถอดข้อความชวเลขต้องอาศัยภาษาไทยที่ถูกต้อง การเขียนจดหมายธุรกิจต่าง ๆ ต้องใช้ภาษาและศัพท์เทคนิคอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูที่สอนทางด้านธุรกิจควรหมั่นศึกษาหาความรู้จากตำรา วารสาร บทความ ข้อมูลข่าวสารทางอินเตอร์เนต การอบรมสัมมนาต่างๆ ต่างประเทศและนำมาปรับปรุงเนื้อหาการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คุณสมบัติทางวิชาการอีกข้อหนึ่งคือ ควรมีวุฒิทางการศึกษาด้วย ซึ่งถ้าครูที่สอนทางด้านธุรกิจจะจบมาทางด้านธุรกิจศึกษาโดยตรง ก็ย่อมเป็นครูที่สอนทางด้านธุรกิจที่มีคุณภาพค่อนข้างสูงทั้งทางวิชาชีพ และวิชาการศึกษา

3. ครูที่สอนทางด้านธุรกิจต้องมีคุณสมบัติทางด้านอาชีพ อาชีพการเป็นครูโดยทั่วไปแล้วมีคนเปรียบไว้ว่าเหมือนเรือจ้าง ซึ่งต้องอาศัยศรัทธาจริง ๆ จึงจะเป็นครูที่ดีได้ แต่การเป็นอาชีพครูที่สอนทางด้านธุรกิจต้องมีศรัทธาอย่างแรงกล้ากว่านั้นหลายเท่านัก เพราะถ้าเราไม่เป็นครูเรายึดอาชีพนักธุรกิจย่อมมีรายได้ที่ดีกว่าหลายเท่าตัว ถ้าเราเป็นครูเพียงแต่ชื่อ แต่ไม่มีวิญญาณของความเป็นครูแล้ว การแสวงหากำไรจากอาชีพครูที่สอนทางด้านธุรกิจ ย่อมมีหนทางมากมายนัก คำว่า ธุรกิจก็มุ่งชัดอยู่แล้วว่าคือ การ "ค้ากำไร" โดยอาชีพแล้วเราไม่ควรค้ากำไรกับนักเรียน และต้องสอนให้นักเรียนที่จะจบออกไปเป็นนักธุรกิจช่วยสร้างชาติ รับผิดชอบต่อบ้านเมืองด้วย ไม่ใช่หากำไรอย่างเดียว ครูที่สอนทางด้านธุรกิจนั้น นอกจากจะต้องเป็นครูที่ดีเหมือนครูสามัญทั่วไปแล้ว จะต้องมีลักษณะนิสัยของนักธุรกิจที่ดีด้วย ซึ่งจะสามารถผลิตนักเรียน หรือทรัพยากรบุคคลที่ดี ที่มีคุณภาพและตรงตามที่ประเทศกำลังต้องการด้วย

สื่อการเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา

สื่อการเรียนการสอน มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนในการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลไปถึงตัวหลักสูตรว่าดีเหมาะสมเพียงใด ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วินิจ เกตุขำ และ ชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2522 : 249)

จารึก ชูกิตติกุล (2520 : 170) ให้คำนิยามว่า สื่อการเรียนการสอน คือสิ่งใด ๆ ที่ครูกำหนดขึ้นเป็นเครื่องมือ เพื่อประโยชน์ในการสื่อความหมาย และ/หรือเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการสอนแต่ละครั้ง อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2521 : 88) กล่าวไว้ว่า สื่อการสอนหมายถึงอะไรก็ได้ ที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจ สนุก ตื่นเต้น และทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

วาสนา ชาวหา (2522 : 59) ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางนำความรู้ไปสู่ผู้เรียนและทำให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอน

1. ห้องเรียนที่ได้เตรียมและวางแผนการใช้ภาพยนตร์ในการสอนนั้นทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้สูงทั้งด้านความเข้าใจ และมโนทัศน์ต่าง ๆ ตามหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการสอนที่ตั้งไว้

2. สื่อประเภทรูปภาพ เช่น แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ รูปภาพ ฯลฯ ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความเข้าใจ และมโนทัศน์ได้มากกว่าการฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว

3. สื่อประเภทการบันทึกเสียง หากมีการเตรียมที่ดีสามารถช่วยการเรียนการสอนสาขาวิชาสังคมศึกษา และภาษาได้ดี

4. การใช้โทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอนอย่างมีระบบ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยเฉพาะในแขวงวิชาภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

5. การใช้ภาพนิ่งที่ด้องฉาย เช่น สไลด์ ฟิลม์สตริป ร่วมกับการบรรยายแล้วมีคำบรรยายทั้งในลักษณะเป็นตัวอักษรหรือคำพูดช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากขึ้น โดยเฉพาะในสาขาวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษธุรกิจและอุตสาหกรรมศิลป์

ประเภทของสื่อการเรียนการสอนทางธุรกิจศึกษา

ประมุข กอปรสิริพัฒน์ และสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ (2522 : 90 – 91) ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอนไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอน (Hardware) ได้แก่ สื่อขนาดใหญ่ที่เป็นอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา การจัดทำต้องใช้เทคนิคการทำที่สลับซับซ้อนซึ่งส่วนมากเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้า อาทิเช่นเครื่องฉายภาพยนต์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพทึบ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ ฯลฯ

2. วัสดุ (Software) ได้แก่ สื่อขนาดเล็กทั้งหลายหรือเป็นอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษาที่จัดทำได้โดยง่ายและนำไปใช้ได้สะดวก เช่น ฟิล์มสไลด์ แผ่นภาพโปร่งแสง แผนภูมิ รูปภาพ บัตรคำ ฯลฯ

3. เทคนิคหรือวิธีการ (Techniques or Methods) ได้แก่ การใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ อันเป็นกรรมวิธีที่เป็นสื่อไปสู่การเรียนรู้แก่ผู้เรียน เช่น นิทาน เพลง การเล่นบทบาทสมมติ ละคร หุ่น การจัดนิทรรศการ การพาไปศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การทดลอง เป็นต้น ซึ่งกรรมวิธีในการใช้สื่อดังกล่าวอาจต้องใช้สื่อประเภทที่ 1 และ 2 เข้ามาร่วมด้วย

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 382 – 383) ได้แบ่ง สื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Materials of Software) ได้แก่ สื่อเล็ก (Small Media) ที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียนหรือตำรา ของจริง หุ่นจำลอง ฟิล์มภาพยนตร์ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไก (Hardware) เป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

2. สื่อประเภทเครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ สื่อใหญ่ (Big Media) ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ถ่ายทอดไปยังผู้เรียน สื่อประเภทนี้ตัวของมันเองแล้วแทบไม่มีประโยชน์ในการสื่อความหมายเลย ถ้าไม่มีความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มาป้อนผ่านเครื่องกลไกเหล่านี้ ดังนั้นสื่อประเภทนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อประเภทวัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทนี้ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ (Technigues or Methods) ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน บางครั้งจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคหรือวิธีการได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ นิทรรศการ ตลอดจนเทคนิคในการเสนอบทเรียนด้วยสื่อประเภทวัสดุและเครื่องมือ เป็นต้น

ยศ ทรัพย์เย็น (2538 : 106 – 109) สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาธุรกิจพื้นฐานควรเป็นการผสมผสานองการใช้สื่อหลาย ๆ ชนิด ทั้งนี้เพราะขอบเขตและเนื้อหาของวิชามีความหลากหลายอยู่มาก ถ้ามีการใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่งเฉพาะ ถือว่าไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ให้ได้กว้างไกล ขณะเดียวกันทางจิตวิทยาการเรียนรู้ผู้เรียนจะมีความเบื่อหน่ายต่อวิธีการเรียนรู้ที่ซ้ำซาก ดังนั้นการใช้สื่ออย่างผสมผสานช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้สนุกสนานแปลกใหม่ ซึ่งเป็นผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างยิ่ง สื่อที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาธุรกิจพื้นฐาน มีดังนี้

1. ผู้สอนและวิทยากร

ผู้สอนและวิทยากร คือบุคคลสำคัญที่เป็นสื่อกลางของการจัดการเรียนการสอน การสอนอาจเริ่มต้นโดยกล่าวนำของครูหรือวิทยากรไปสักระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้น ผู้สอนลดบทบาทลง แล้วใช้สื่ออื่น ๆ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการเรียนการสอนต่อไปก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนยังคงทำหน้าที่สำคัญในการอำนวยการ ให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน และสื่อที่สามารถตอบโต้ผู้เรียนให้มีความกระจ่างทันทีทันใด ก็คือผู้สอนนั้นเอง ในการเรียนการสอนวิชาธุรกิจพื้นฐาน ก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนยังมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะผู้เรียน ให้สามารถแสวงหาความรู้ได้ อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ผู้สอนที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีทางเลือกหลาย ๆ ทางในการแสวงหาความรู้ เพราะผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันทางอัตตาและวิธีการโดยธรรมชาติ ดังนั้นผู้สอนและวิทยากรจึงมีส่วนสำคัญในความสำเร็จของผู้เรียนตลอดจนการบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนด้วย

2. ตำราเรียน

ตำราเรียนหรือเรียกว่าแบบเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียนรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นเนื้อหาสาระ ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ได้โดยการอ่านตำราเรียน ผู้เรียนสามารถอ่านตำราหลาย ๆ เล่ม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตัวเอง หรือเป็นการตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งมั่นคงยิ่งขึ้น วิชาธุรกิจมีตำรามากมายให้เลือกเรียนได้ ผู้สอนควรตรวจดราตำราเหล่านั้นก่อนแนะนำให้ผู้เรียนอ่าน

3. สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

3.1 หนังสืออ่านประกอบ มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ที่ร่วมสมัย ทันเหตุการณ์ ตำราเรียนแต่ละเล่มกว่าที่แก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน อาจใช้เวลาที่นาน ดังนั้นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่สามารถบรรจุลงในตำราได้ ตรงกันข้ามถ้ามีเรื่องใหม่ ๆ เกิดขึ้น ผู้เขียนหนังสือสามารถเขียนหนังสืออ่านประกอบได้ทันที ผู้สอนควรชี้แนะหนังสืออ่านประกอบให้มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย

3.2 วารสารทางธุรกิจ ซึ่งมีมากมายให้เลือกอ่าน ราคาไม่แพง มีสาระและความรู้มากมาย การแนะนำให้อ่านเล่มใด หรือตอนใด เป็นหน้าที่ของผู้สอนด้วย ข่าวสารที่ตีพิมพ์ช่วยเสริมตำราได้มาก ให้แง่คิด ในเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางธุรกิจแก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี

3.3 บทความทางธุรกิจทั้งที่ตีพิมพ์ในหนังสือรายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน ให้ข่าวสารให้สาระแง่คิดที่สำคัญจึงเป็นข่าวสารที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด เหมาะแก่การติดตาม เช่น ราคาหุ้น ราคาทองคำ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ ข้อตกลงทางการค้าต่าง ๆ เป็นต้น ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนได้ติดตามอ่านอย่างสม่ำเสมอเพราะมีข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมาก

3.4 สมุดแบบฝึกหัด หลังจากศึกษาหาความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว การทบทวนให้มีความรู้จริงและยั่งยืน คือการทำแบบฝึกหัด แบบฝึกหัดที่ดีควรประกอบด้วย การทบทวนสาระสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ให้รู้จักคิดพิจารณาสิ่งที่เรียนมากับสิ่งที่เป็นอยู่ ค้นคว้าเพิ่มเติมให้มีความรู้สึกซึ้งยิ่งขึ้นไปอีก พยายามนำสิ่งที่เรียนมาใช้ประโยชน์ดังนั้นผู้สอนควรจัดทำสมุดแบบฝึกหัดใช้เอง ถ้าหากสั่งให้ผู้เรียนซื้อควรพิจารณาถึงหลักที่กล่าวมาแล้ว

4. เครื่องมือหรืออุปกรณ์

เครื่องฉาย เครื่องเสียง เครื่องมือปฏิบัติ ซึ่งใช้ร่วมกับวัสดุต่าง ๆ เป็นผลดีในแง่ของวิธีการนำเสนอในรูปแบบแตกต่างไปจากครูยืนพูดมาเป็นการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ประกอบ ช่วยสร้างบรรยากาศไม่ให้จำเจ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือควรใช้อย่างพอเหมาะพอควร ผู้เรียนจึงได้รับประโยชน์เต็มที่

5. วัสดุ

ได้แก่ ฟิล์ม สไลด์ เทปเสียง แผ่นใส หรือรูปภาพ แบบจำลอง ฯลฯ สื่อเหล่านี้เพิ่มสีสรรในการเรียนรู้ บางสื่อมีความสมบูรณ์ในตัวมากช่วยให้เห็นภาพพจน์ชัดเจน เช่น ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ เป็นต้น อธิบายเรื่องยาก ๆ ให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น เช่น วิดีทัศน์เกี่ยวกับการซื้อขายหุ้น ขั้นตอนในการผลิตสินค้า ฯลฯ

6. กลวิธีหรือวิธีการ

เป็นการสื่อความหมายหรือการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนโดยเน้นที่กระบวนการถ่ายทอดมากกว่าวัสดุหรือเครื่องมือ ได้แก่วิธีการสอนแบบต่าง ๆ มีการใช้นวัตกรรม การศึกษาการจัดกิจกรรม การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น

การประเมินผลทางธุรกิจศึกษา

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2521 : 6) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการที่ทำต่อจากวัดผลแล้ววินิจฉัยตัดสิน การสรุปคุณค่าที่ได้จากวัดผลแล้ววินิจฉัยตัดสินการสรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดอย่างมีกฎเกณฑ์

รุ่งทิวา จักร์กร (2527 : 197) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำผลที่ได้จากการทดสอบหรือการวัดผลมาสรุปดีคุณค่าคุณภาพเป็นอย่างไรบ้าง อย่างมีหลักเกณฑ์

อัญชลี แจ่มเจริญและสุกัญญา ธารีวรรณ (2523 : 275) ได้กล่าวว่าการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นวิธีการพิจารณาตัดสินประสิทธิภาพและคุณค่าของการนำหลักสูตรไปใช้ช่วยทำให้ทราบถึงความเจริญงอกงามและความสามารถของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ช่วยให้ผู้สอนรู้จักมีความเข้าใจผู้เรียนดีขึ้น ทำให้ทราบเกี่ยวกับการสอนของครูและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น

กรมสามัญศึกษา (2522 : 8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการคือ

1. การประเมินผลช่วยการตัดสินใจในด้านการเรียนการสอนผลที่ได้จากกระบวนการประเมินผลนั้นเป็นข้อมูลย้อนกลับที่นำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น
   1.1 ทำให้ครูทราบพื้นฐานเบื้องต้นของผู้เรียน
   1.2 ทำให้ทราบผลการบรรลุจุดประสงค์ของนักเรียนแต่ละคน
   1.3 ทำให้เราทราบว่าเทคนิควิธีการสอนของครูเหมาะสมเพียงใด
   1.4 ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจจุดประสงค์การสอนของครูดีขึ้น
   1.5 ชี้ข้อดีและข้อบกพร่องในการเรียนของผู้เรียน
   1.6 ช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนแก่ผู้เรียน
   1.7 สนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยการเรียนที่ดี
2. การประเมินผลช่วยตัดสินใจในด้านการแนะแนว

ผู้เรียนมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การเลือกอาชีพและปัญหาส่วนตัวอยู่เสมอ เช่น วิชาที่ควรเลือกเรียน เมื่อจบแล้วจะประกอบอาชีพอะไร ในสถานการณ์อย่างหนึ่งควรปรับตัวอย่างไร ฯลฯ เรื่องเหล่านี้จะตัดสินใจได้ต้องรู้จักผู้เรียนผู้นั้นเป็นอย่างดี ซึ่งการวัดผลช่วยในเรื่องนี้ได้ ด้วยการใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบความสนใจ แบบทดสอบบุคลิกภาพหรือแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล เป็นต้น

3. การประเมินผลช่วยตัดสินใจด้านการบริหาร

การประเมินผลการเรียนการสอนช่วยให้ผู้บริหารทราบว่า ควรแก้ไขปรับปรุงกลไกการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างไรหรือไม่ เป็นต้นว่า การจัดห้องสมุดห้องประจำวิชา โรงฝึกงาน การจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ฯลฯ นอกจากนี้ยังอาจทำการคัดเลือกหรือจำแนกผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามความสามารถ สิ่งเหล่านี้ย่อมต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดผลประเมินผลประกอบการตัดสินใจด้วย

4. การประเมินผลช่วยการตัดสินใจด้านการวิจัย

การวิจัยในด้านการเรียนการสอน การแนะแนวและการบริหาร ย่อมต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการประเมินผล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเครื่องมือการวัดผลนั้นสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้ด้วย

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 220) ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลการเรียนการสอนสำคัญมาก ถ้าผู้สอนที่สอนมานานชินกับการสอนในแบบนั้น รวมทั้งมั่นใจตนเองว่าสอนดีแล้วผู้สอนประเภทนี้จะไม่เห็นความสำคัญของการประเมินการสอน แต่ผู้สอนที่อยู่ในประเภทตรงกันข้ามคือ สอนไม่ดี ไม่สนใจการสอน สอนไม่ค่อยเต็มที่ ก็ไม่อยากประเมินผลการสอนเช่นกัน ซึ่งผู้สอนทั้ง 2 ประเภทนี้ ควรมีการประเมินผลการสอนของตนเองอย่างยิ่ง เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนให้ผู้สอนทั้ง 2 ประเภทรู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องในการสอนหรือไม่เพียงใดเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าการประเมินผลมีความสำคัญในการช่วยในการตัดสินใจอย่างมีกฎเกณฑ์และนำผลการประเมินเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาอดีตและวางแผนอนาคต

ประเภทของการประเมินผล

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 393 – 395) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการเรียนการสอนอาจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การประเมินระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการที่ครูจะทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องใช้เครื่องมือการวัดผลหลายอย่าง ซึ่งครูอาจสร้างขึ้นเองหรือใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่ผู้เชี่ยวชาญจัดทำขึ้น แบบทดสอบที่ดีต้องวัดสมรรถภาพทางสมองของผู้เรียนในพฤติกรรมทุก ๆ ด้าน คือ

1.1 ความรู้ความจำ หมายถึง การวัดว่าเด็กมีความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่เรียนไปได้เพียงใด

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง การวัดว่าเด็กมีความสามารถในการแปลความตีความและขยายความในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนนั้นได้เพียงใด

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง การวัดว่าผู้เรียนจะนำเอาความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนรู้ไปแล้วไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างใดได้ดีเพียงใด

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง การวัดความสามารถในการแยกแยะใจความสำคัญออกมาได้ดีเพียงใด

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง การวัดความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยต่าง ๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้เพียงใด

1.6 การประเมินค่า หมายถึง การวัดความสามารถในการวินิจฉัยว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดมีคุณค่าเพียงใด โดยอาศัยหลักเกณฑ์จากเรื่องราวที่เรียนมาแล้วหรือเกณฑ์ทางสังคมเป็นหลัก

2. การประเมินผลความถนัดในการเรียนรู้เป็นการประเมินความสามารถของบุคคลแต่ละคนว่าสามารถเรียนรู้วิชาหนึ่งวิชาใดในอนาคตได้สำเร็จและเป็นผลดีหรือไม่ การวัดผลความถนัดในการเรียนรู้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการแนะแนวในการศึกษาเพราะจะเป็นเครื่องช่วยบอกให้ทราบล่วงหน้าว่า ผู้เรียนมีความสำเร็จเพียงใดหากได้รับการสั่งสอนตามสมควรการวัดจึงวัดความถนัดทั่วไปและความถนัดเฉพาะอย่าง โดยอาศัยแบบทดสอบให้เขียนตอบเป็นส่วนใหญ่

3. การประเมินผลการปรับตัวในสังคม ผู้เรียนเรียนได้ดีหรือไม่นั้นไม่ใช่เพราะองค์ประกอบด้านสติปัญญาและความสามารถการเรียนรู้เท่านั้น สภาพทางด้านสังคม อารมณ์ต่างๆ ก็มีส่วนให้ผู้เรียนตั้งใจสนใจในการเรียน การเข้าสังคมของนักเรียนได้ดีมีส่วนให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนฝูงได้ นับว่าเป็นผู้มีปัญหาในการเรียนอย่างยิ่งเพราะจะเกิดความเบื่อหน่ายการเรียน ทำงานกับเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่ได้ อีกประการหนึ่ง การเสริมสร้างบุคลิกภาพนับว่า เป็นจุดหมายปลายทางที่มุ่งปลูกฝังการศึกษา ฉะนั้นจึงต้องมีการประเมินผลทางด้านนี้ แบบทดสอบที่ใช้วัดผลการปรับตัวนี้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดเจตคติ ความสนใจ ความประพฤติ ความร่วมมือ วุฒิภาวะทางอารมณ์และอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้การสังเกตพิจารณา

การประเมินผลทางธุรกิจศึกษา

การประเมินผลของวิชาธุรกิจศึกษา มีจุดประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีพร้อมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในขณะเดียวกันการประเมินผลยังสะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนด้วยว่ามีความสำเร็จในระดับใด หรือมีข้อบกพร่องมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ผู้สอนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นเป็นลำดับไปดังนั้นการประเมินผลเป็นระยะ ๆ สำหรับวิชาธุรกิจศึกษา จะเป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้เรียนในที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เกษกานดา สุภาพจน์ (2533 : 187 - 188) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอก ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช

2529 ในด้านความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตร สถานที่เรียน กระบวนการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ผู้สอน 23 คน นักศึกษา 20 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 32 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 16 คน โดยวิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตร แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าด้านสื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตร และสถานที่เรียน ยังไม่เหมาะสม เพราะอุปกรณ์การเรียนการสอนบางประเภทมีคุณภาพค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพอ เช่น เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า เครื่องอัดสำเนา เครื่องคอมพิวเตอร์ ตำราเรียนด้านเลขานุการมีน้อย ไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ด้านสถานที่เรียนมีสภาพไม่เหมาะสม และไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ด้านสถานที่เรียนมีสภาพไม่เหมาะสม และไม่เพียงพอกับการเรียนการสอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน จำนวนผู้สอนทางด้านเลขานุการมีน้อย ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านวิชาการและคุณธรรม ผู้บริหารควรให้ความสนใจและทำความเข้าใจกับการเรียนการสอนในวิชาเอกธุรกิจศึกษาการเลขานุการให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ด้านการเรียนของนักศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงในเรื่องการวางเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน และอาจารย์ควรมีความยุติธรรมในการวัดและการประเมินผล ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมมาก การปฏิบัติงานทั้งด้านการสอนและงานในสำนักงานมีประสิทธิภาพ และควรปรับปรุงทักษะในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน และควรปลูกฝังจรรยาบรรณทางอาชีพให้มากกว่าที่เป็นอยู่

นงเยาว์ ฤทธิเรืองเดช (2533 : 157 – 165) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจและการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครูส่วนใหญ่กำหนดนโยบายการใช้หลักสูตร โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำแนวการสอน แผนการสอน และเอกสารประกอบการสอน มีการสำรวจความพร้อมของบุคลากรก่อนการใช้หลักสูตร มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายพิจารณาอาจารย์เข้าสอนโดยใช้วุฒิทางการศึกษา จัดทำแผนการเรียนการสอนและตารางสอนตามความพร้อมของบุคลากร มีการเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีและทันสมัย มีการเลือกแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการสำหรับส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานโดยให้มีลักษณะงานตรงกับสาขาที่เรียน อาจารย์ผู้สอนเตรียมการสอนทุกครั้ง มีการชี้แจงแผนการเรียน แผนการปฏิบัติงาน จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชา และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้นักศึกษาทราบ มีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน วิธีการสอนที่ใช้มากที่สุด คือ การบรรยาย มีการชี้แจงหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า วิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้มากที่สุดคือ แบบทดสอบ ส่วนปัญหาในการใช้หลักสูตรได้แก่ ปัญหา

เกี่ยวกับงบประมาณทำให้เกิดการขาดแคลนเอกสารตำราสำหรับการศึกษาค้นคว้า เอกสารประกอบหลักสูตร โสตทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ และบุคลากรที่มีคุณวุฒิตรงกับสาขาวิชาไม่เพียงพอ ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่นสำหรับส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานมีจำนวนไม่เพียงพอ ช่วงเวลาฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาน้อยเกินไป ไม่มีการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างสม่ำเสมอ

สิริฉันท์ สถิรกุล (2539 : 78 – 86) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการในการประกอบอาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะวิชาเอกธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงบรรยายเพื่อศึกษาความต้องการและเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกำลังศึกษา ในปีการศึกษา 2537 จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา อันดับการเลือกสอบเข้า และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้แก่ อาชีพของบิดาและมารดา รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนผลการวิจัยพบว่า การเลือกเข้ามาศึกษาในคณะครุศาสตร์ สาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกธุรกิจ พบว่านิสิตส่วนใหญ่ เลือกคณะครุศาสตร์ วิชาเอกธุรกิจ ในอันดับ 3 (ร้อยละ 51.8) ซึ่งถือว่าเป็นอันดับท้าย โดยให้เหตุผลว่าเพื่อป้องกันการพลาดโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ด้านความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่านิสิตจะเลือกประกอบอาชีพเป็นอันดับท้ายทั้ง ๆ ที่เป้าหมายของคณะครุศาสตร์คือผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปเป็นครู อย่างไรก็ตาม นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความชอบในวิชาชีพครูมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1,2,3 โดยที่นิสิตชั้นปีที่ 1,2,3 มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ด้านการวางแผนของนิสิตภายหลังจากสำเร็จการศึกษา นิสิตส่วนใหญ่มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า จะทำงานก่อนและเรียนต่อภายหลัง ด้านอาชีพที่ต้องการประกอบและเหตุผลในการเลือก นิสิตต้องการประกอบอาชีพนักธุรกิจ เป็นอันดับ 1 เพราะรายได้ดีและค่าตอบแทนสูง อาชีพธุรกิจส่วนตัว เป็นอันดับ 2 เพราะท้าทายความสามารถ และอันดับ 3 อาชีพคือครูอาจารย์แอร์โฮสเตส ด้านความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนจากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรที่มีประโยชน์มากมีจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสมแต่ควรปรับปรุงหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรให้ทันสมัยโดยบังคับให้เรียนวิชาคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษมากขึ้นเพิ่มหน่วยกิตวิชาบังคับในหมวดวิชาเอกให้มากขึ้นและมีวิชาให้เลือกเรียนหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

ไดส์ส (Dyess. 1982 : 4702 – A) ได้ศึกษาติดตามผลนักศึกษาบริหารธุรกิจ ปี ค.ศ. 1977 – 1981 ของวิทยาลัยซานจาซิโต เพื่อศึกษาการเรียนการสอนที่วิทยาลัยจัดขึ้นนั้น นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานเพียงใด โดยใช้แบบสอบถามกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 227 คน

ผลการศึกษาพบว่าวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะวิชาทางด้านการเก็บข้อมูลตัวเลขโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณการเงินและงานเก็บบันทึก ส่วนวิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ พิมพ์ดีด การบอกคำ และการใช้เครื่องมือการสื่อสารด้วยภาษางานธุรการทั่วไป และการทำงานบริหารธุรกิจโดยตรง ทักษะที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้เพิ่มในหลักสูตร ได้แก่ การพิมพ์ต้นฉบับทางสถิติ ทักษะทางไวยากรณ์ ทักษะการเว้นวรรคตอน เทคนิคการเขียนรายงาน และการคัดเลือกคนเข้าทำงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาไปใช้ในการทำงานได้ดี มีบางวิชาเท่านั้นที่ควรปรับปรุงและเพิ่มเติมตามความต้องการของหน่วยงาน

อิบราฮิม (Ibrahim. 1989 : 863) ได้ทำการศึกษาผลสะท้อนกลับเพื่อการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรโปรแกรมวิชาการธนาคาร ระดับอนุปริญญาของสถาบันเทคโนโลยี มารา (MARA Institute of Technology) ประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาของการเรียนซึ่งสัมพันธ์และเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การฝึกประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และเพียงพอต่อการทำงาน และระดับความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน โดยใช้วิธีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรโปรแกรมวิชาการธนาคาร จากสถาบันเทคโนโลยีมารา ระหว่างเดือนพฤษภาคม 1985 – เดือนธันวาคม 1987 จำนวน 164 คน ใช้แบบสอบถามซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับรายวิชาที่ต้องการศึกษา การฝึกประสบการณ์ และการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย จะเป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรนี้ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่ารายวิชาและเนื้อหาสาระทั้งหมด มีความสำคัญหรือค่อนข้างสำคัญต่อการปฏิบัติงาน
2. ความเพียงพอของรายวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการศึกษาอยู่ในระดับดี
3. ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนร้อยละ 80.4 เห็นว่าการฝึกประสบการณ์มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์มากยิ่งขึ้น
4. ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการทำงานประจำวัน ในจำนวนร้อยละ 98.2 ต้องใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและจำนวนร้อยละ 95.10 ต้องการทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 95 คน จำแนกเป็น

ชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน
ชั้นปีที่ 2 จำนวน 25 คน
ชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน
ชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและขอบข่ายของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ในการสร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายทุกระดับความคิดเห็นทั้ง 5 ด้าน

2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนดโดยให้ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล

3. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คือ

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม อุดกฤษฎ์ รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

4.2 รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยศ ทรัพย์เย็น อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง เนื้อหาและภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจขอความเห็นชอบเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวเพื่อติดต่อขอความร่วมมือการเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนธันวาคม 2543 โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนิสิต ระดับชั้นปีที่ 1 ถึงระดับชั้นปีที่ 4 ได้ 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม โดยกำหนดน้ำหนักการให้คะแนน เป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2. ในการประมวลข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC^{+} (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยวิธีหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตราฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตราฐานระดับความคิดเห็นของนิสิตเป็นรายด้าน รายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลที่จะศึกษา

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ α - Coefficient โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 85 - 86)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ t-test for independent samples โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 166)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

$\bar{X}_1$, $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2 , S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1 , n_2 แทน ขนาดของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 236)

$$F = \frac{MSb}{MSw}$$

เมื่อ F แทน การแจกแจงของ F-Distribution

MSb แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MSw แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีนิวแมนคูลส์ (Newman – Keuls)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูล และการแปรผลตามลำดับ ดังนี้

N = จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

F = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution

df = ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

SS = ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum Of Squares)

MS = ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเสนอในรูปของจำนวนและค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ชั้นปีที่เรียน		
ชั้นปีที่ 1	25	26.3
ชั้นปีที่ 2	25	26.3
ชั้นปีที่ 3	22	23.2
ชั้นปีที่ 4	23	24.2
รวม	95	100
2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00	41	43.2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 – 4.00	54	56.8
รวม	95	100

จากตาราง 1 พบว่านิสิตที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 95 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน (ร้อยละ 26.3) นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 25 คน (ร้อยละ 26.3) นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน (ร้อยละ 23.2) และนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน (ร้อยละ 24..2)

จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00 มีจำนวน 41 คน (ร้อยละ 43.2) ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 – 4.00 มีจำนวน 54 คน (ร้อยละ 56.8)—

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาโดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร	3.83	.44	มาก
ด้านการเรียนการสอน	3.93	.49	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.28	.53	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.32	.68	ปานกลาง
ด้านการประเมินผล	4.05	.48	มาก
รวม	3.88	.42	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นนิสิตมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตรโดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในอาชีพครูที่สอนทางด้านธุรกิจ	3.97	.71	มาก
2. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.41	.72	ปานกลาง
3. เนื้อหาของหลักสูตรทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.74	.81	มาก
4. เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.99	.75	มาก
5. เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหาวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	3.84	.80	มาก
6. เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพครูที่สอนทางด้านธุรกิจ	3.88	.78	มาก
7. เนื้อหาของหลักสูตรช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน	3.94	.67	มาก
8. หลักสูตรจัดได้เหมาะสมตรงตามความสนใจของนิสิต	3.35	.70	ปานกลาง
9. เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทางธุรกิจศึกษา	3.93	.67	มาก
10. รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสม	3.74	.73	มาก
11. รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสม	3.83	.68	มาก
12. รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเลือกเสรีมีความเหมาะสม	3.77	.71	มาก
13. เนื้อหาหลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกงานหรือฝึกสอน	4.37	.73	มาก
รวม	3.83	.44	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ เนื้อหาหลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกงานหรือฝึกสอน ส่วนที่เหลือ จำนวน 2 ข้อ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการชี้แจงแผนการเรียนและ วัตถุประสงค์ของการเรียนเมื่อเริ่มสอน	4.38	.66	มาก
2. เลือกใช้วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.91	.72	มาก
3. ผู้สอนจัดหาหรือเชิญวิทยากร ให้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.73	.84	มาก
4. เปิดโอกาสให้นิสิตอภิปรายอย่างกว้างขวางขณะสอน	4.12	.76	มาก
5. มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่	3.74	.96	มาก
6. มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นิสิตรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม	4.25	.65	มาก
7. มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน	3.51	.82	ปานกลาง
8. ดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.96	.68	มาก
9. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ ความสามารถในด้านการสอนวิชาทางธุรกิจ	3.83	.74	มาก
10. กระบวนการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.09	.74	มาก
11. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	3.96	. 73	มาก
12. ยกตัวอย่างเปรียบเทียบและมีกรณีศึกษาประกอบการเรียนการสอน	3.72	.77	มาก
รวม	3.93	.49	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ มีการชี้แจงแผนการเรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนเมื่อเริ่มสอน ส่วนที่เหลือจำนวน 1 ข้อ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนโดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน	4.33	.61	มาก
2. ตรงต่อเวลา	4.32	.67	มาก
3. มีความยุติธรรม	4.17	.77	มาก
4. อุทิศเวลาให้กับนิสิตนอกเหนือจากในชั้นเรียน	4.20	.85	มาก
5. มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับความเป็นครู	4.48	.60	มาก
6. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	4.29	.68	มาก
7. ยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิต	4.31	.67	มาก
8. ผู้สอนได้สอดแทรกการสอนคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน	4.26	.67	มาก
9. มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอนเสมอ	4.31	.69	มาก
10. สามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอนได้ดี	4.12	.81	มาก
รวม	4.28	.53	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมมากที่สุดคือ มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับความเป็นคร

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นด้านสื่อการเรียนการสอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้สอน	3.55	.82	มาก
2. ปริมาณอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนนิสิต	3.35	.86	ปานกลาง
3. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.21	.85	ปานกลาง
4. ห้องสมุดมีตำราและเอกสารเพื่อการศึกษา ค้นคว้าหาทางด้านธุรกิจศึกษาเพียงพอ	2.99	.96	ปานกลาง
5. สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีประสบการณ์มากขึ้น	3.42	.78	ปานกลาง
6. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.54	.81	มาก
7. มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับนิสิต	2.96	1.04	ปานกลาง
8. นิสิตสามารถใช้บริการจากสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้นอกเวลาเรียน	3.41	.89	ปานกลาง
9. นิสิตสามารถใช้บริการทางเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ จากอินเตอร์เนตได้	3.57	.90	มาก
10. สื่อการเรียนการสอนทางด้านห้องปฏิบัติการทางธุรกิจมีคุณภาพ	3.22	.85	ปานกลาง
รวม	3.32	.68	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ นิสิตสามารถใช้บริการทางเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ จากอินเตอร์เนตได้ ส่วนที่เหลือจำนวน 7 ข้อ นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประเมินผล			
1. การเมินผลทางด้านการเรียนมีความชัดเจน	3.98	.70	มาก
2. การประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.01	.63	มาก
3. อาจารย์ใช้วิธีการประเมินหลายรูป	3.93	.73	มาก
4. การให้คะแนนและเกณฑ์การประเมินผลรายวิชามีความยุติธรรม	4.03	.64	มาก
5. ข้อสอบคลอบคลุมเนื้อหาวิชา และตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา	3.99	.64	มาก
6. ข้อสอบที่ใช้ประเมินผลมีความยากง่าย	3.97	.71	มาก
7. งานที่ทำนอกเหนือจากการสอบมีส่วนในการประเมิน	4.41	.59	มาก
รวม	4.05	.48	มาก

จากตาราง 7 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาด้านการประเมินผลมีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ งานที่ทำนอกเหนือจากการสอบมีส่วนในการประเมิน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี

ความคิดเห็น	ชั้นปีที่ 1			ชั้นปีที่ 2			ชั้นปีที่ 3			ชั้นปีที่ 4			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	3.78	.45	มาก	3.75	.49	มาก	3.76	.36	มาก	4.03	.39	มาก	3.83	.44	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน	3.95	.44	มาก	3.66	.42	มาก	3.85	.45	มาก	4.28	.43	มาก	3.93	.49	มาก
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.44	.53	มาก	4.01	.59	มาก	4.11	.39	มาก	4.55	.41	มากที่สุด	4.28	.53	มาก
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.36	.75	ปานกลาง	3.11	.42	ปานกลาง	3.14	.69	ปานกลาง	3.69	.70	มาก	3.32	.68	ปานกลาง
5. ด้านการประเมินผล	4.09	.47	มาก	3.89	.51	มาก	3.94	.47	มาก	4.27	.42	มาก	4.05	.48	มาก
รวม	3.92	.46	มาก	3.68	.39	มาก	3.76	.34	มาก	4.16	.36	มาก	3.88	.43	มาก

จากตาราง 8 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนนิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นปี พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1,2 และ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความคิดเห็นด้านต่าง ๆ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่า 3.00			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 3.00 – 4.00			รวม		
	$\overline{X}$	S.D	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	3.77	.45	มาก	3.87	.43	มาก	3.83	.44	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน	3.88	.50	มาก	3.97	.47	มาก	3.93	.49	มาก
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.17	.50	มาก	4.36	.54	มาก	4.28	.53	มาก
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.38	.71	ปานกลาง	3.27	.66	ปานกลาง	3.32	.68	ปานกลาง
5. ด้านการประเมินผล	4.02	.41	มาก	1.06	.54	มาก	4.05	.48	มาก
รวม	3.84	.42	มาก	3.91	.44	มาก	3.88	.43	มาก

จากตาราง 9 พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียน่การสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่า 3.00 และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 - 400 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับชั้นปีและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ว่า นิสิตระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายด้าน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	F PROB
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.26	.42	2.27	0.853
	ภายในกลุ่ม	91	16.84	.19		
	รวม	94	18.11			
ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.84	1.61	8.50**	0.00
	ภายในกลุ่ม	91	17.28	.19		
	รวม	94	22.12			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.80	1.60	6.69**	0.0004
	ภายในกลุ่ม	91	21.78	.24		
	รวม	94	26.58			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.00	1.67	3.95*	0.0107
	ภายในกลุ่ม	91	38.42	.42		
	รวม	94	43.42			
ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	2.06	.69	3.12*	0.0300
	ภายในกลุ่ม	91	20.03	.22		
	รวม	94	22.09			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.19	1.06	6.96**	0.0003
	ภายในกลุ่ม	91	13.92	.15		
	รวม	94	17.11			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า นิสิตระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการเรียนการสอน และด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลมีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 4
	$\overline{X}$	3.66	3.85	3.95	4.28
ชั้นปีที่ 2	3.66	-	0.19	0.29	0.62**
ชั้นปีที่ 3	3.85		-	0.1	0.43**
ชั้นปีที่ 1	3.95			-	0.33**
ชั้นปีที่ 4	4.28				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า นิสิตระดับชั้นปีที่ 2 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่าระดับชั้นปีที่ 4

นิสิตระดับชั้นปีที่ 3 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 4

นิสิตระดับชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 4

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 4
	$\bar{X}$	4.01	4.11	4.44	4.55
ชั้นปีที่ 2	4.01	-	0.1	0.43**	0.54**
ชั้นปีที่ 3	4.11	-	-	0.33**	0.44**
ชั้นปีที่ 1	4.44	-	-	-	0.11
ชั้นปีที่ 4	4.55	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 12 พบว่า นิสิตระดับชั้นปีที่ 2 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนว่ามีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 1

นิสิตระดับชั้นปีที่ 2 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน ว่าเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 4

นิสิตระดับชั้นปีที่ 3 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 4

นิสิตระดับชั้นปีที่ 3 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 1

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 4
	$\bar{X}$	3.11	3.14	3.36	3.69
ชั้นปีที่ 2	3.11	-	0.03	0.25	0.58**
ชั้นปีที่ 3	3.14	-	-	0.22	0.55**
ชั้นปีที่ 1	3.36	-	-	-	0.33
ชั้นปีที่ 4	3.69	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 13 พบว่า นิสิตระดับชั้นปีที่ 2 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 2

นิสิตระดับชั้นปีที่ 3 กับนิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 4

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับชั้นปี เป็นรายคู่

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 4
	$\overline{X}$	3.89	3.94	4.09	4.27
ชั้นปีที่ 2	3.89	-	0.07	0.2	0.38**
ชั้นปีที่ 3	3.94	-	-	0.15	0.33
ชั้นปีที่ 1	4.09	-	-	-	0.18
ชั้นปีที่ 4	4.27	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า นิสิตระดับชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการประเมินผลว่ามีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเหมาะสมน้อยกว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 4

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่านิสิตระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายด้าน

ความคิดเห็น	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00 (N = 41)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 – 4.00 (N = 54)		t
	$\overline{X}$	SD.	$\overline{X}$	SD.	
ด้านหลักสูตร	3.77	.45	3.87	.43	-1.19
ด้านการเรียนการสอน	3.88	.51	3.98	.47	-.94
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.18	.51	4.36	.54	-1.69
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.38	.70	3.27	.66	.77
ด้านการประเมินผล	4.02	.41	4.06	.54	-.42
รวม	3.84	.42	3.90	.44	-.72

จากตารางที่ 15 พบว่า นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาว่าเหมาะสมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล โดยจำแนกตามระดับชั้นปีและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์และผู้บริหารหลักสูตรในการปรับปรุงพัฒนาในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีซึ่งกำลังศึกษาหลักสูตรธุรกิจศึกษาในชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2543 ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 95 คน จำแนกเป็น

ชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน

ชั้นปีที่ 2 จำนวน 25 คน

ชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน

ชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวเพื่อติดต่อขอความร่วมมือการเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนธันวาคม 2543 โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนิสิต ระดับชั้นปีที่ 1 ถึงระดับชั้นปีที่ 4 ได้ 95 ฉบับ คือ เป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC^{+} เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยคำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาทั้ง 5 ด้าน โดยรวมรายด้านและรายข้อ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามตัวแปร คือ ระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (t-test) สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม (F-Test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม นิสิตที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 95 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน (ร้อยละ 26.3) นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน่ 25 คน (ร้อยละ 26.3) นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน (ร้อยละ 3.2) และนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน (ร้อยละ 24.2)

จำนวนนิสิตที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 95 คน เป็นนิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00 จำนวน 41 คน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 – 4.00 จำนวน 54 คน

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิต ระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรากฏว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านหลักสูตร นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ เนื้อหาหลักสูตรกำหนดให้มี

การฝึกงานหรือฝึกสอนส่วนที่เหลือ จำนวน 2 ข้อ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านการเรียนการสอน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากจำนวน 11 ข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ มีการชี้แจงแผนการเรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนเมื่อเริ่มสอน ส่วนที่เหลือจำนวน 1 ข้อ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมมากที่สุดคือ มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับความเป็นครู

2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ นิสิตสามารถใช้บริการทางเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ จากอินเตอร์เนตได้ ส่วนที่เหลือจำนวน 7 ข้อ นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการประเมินผล นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาด้านการประเมินผลมีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ งานที่ทำนอกเหนือจากการสอบมีส่วนในการประเมิน

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น โดยจำแนกตามระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ดังนี้

นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนนิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นปี พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1,2 และ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.00 และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 - 4.00 มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลของนิสิต ระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏผลดังนี้

3.1 การทดสอบสมมุติฐาน ข้อที่ 1 ที่ว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่างๆ แตกต่างกัน พบว่านิสิตระดับชั้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่ามีเหมาะสมด้านการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลมีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รำดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ในด้านต่างๆ แตกต่างกัน พบว่า นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 **ด้านหลักสูตร** นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาจะเน้นทักษะ ประสบการณ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นครูธุรกิจ ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยเน้นทั้งความรู้และการปฏิบัติ ดังที่ สัญลีนา โกนุทานุรักษ์ (2534 : 10) ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรธุรกิจในสถาบันอุดมศึกษา คือ เพื่อเตรียมผู้สอนวิชาเกี่ยวกับธุรกิจ โดยพัฒนาบุคลิกภาพได้เหมาะสมและสามารถเป็นครูธุรกิจที่ดี ส่งเสริมให้ครูที่สอนวิชาธุรกิจได้มีโอกาสหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม งานวิจัยของเกษกานดา สุภาพจน์ (2532 : 114) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา การเลขานุการ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529 ที่ว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นส่วนมาก ทั้งนี้เพราะ หลักสูตรธุรกิจศึกษาเลขานุการ ส่งเสริมผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งการฝึกงานและการฝึกสอนเป็นวิชาบังคับของหลักสูตรธุรกิจศึกษาที่ต้องการให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ศึกษาทางทฤษฎีนำมาปฏิบัติได้ ซึ่งฉลวย ธีระเผ่าพงษ์ (2532 : 44) กล่าวว่าผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ภาคทฤษฎีก่อนแล้วต้องฝึกปฏิบัติโดยสามารถฝึกในแหล่งประกอบการ

1.2 **ด้านการเรียนการสอน** นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีกระบวนการการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น เชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียน จัดกิจกรรมดูงานนอกสถานที่สถาบันการศึกษาต่างๆ เปิดโอกาสให้นิสิตอภิปรายอย่างกว้างขวาง เป็นต้น นั่นคือ ผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาโดยใช้วิธีสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และ

ประสบการณ์ ดังที่ ปภัสวดี วีรกิติ (อ้างถึง นงเยาว์ ฤทธิเรืองเดช. 2533 : 28-29) ได้เสนอแนะว่าการเลือกวิธีสอนนั้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการสอนและให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน

1.3 **ด้านอาจารย์ผู้สอน** นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอน และมีบุคลิกภาพลักษณะเหมาะสมกับความเป็นครูเพราะบุคลิกลักษณะจะเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ดังที่ วิฑูรย์ อุปถัมภ์ (2530 : 12) สรุปว่า การสอนวิชาชีพมีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ครูควรมีความรู้อย่างลึกซึ้งเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะความเข้าใจในอาชีพเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ดังนั้นครูควรที่จะมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชาที่สอน และ บันลือ พฤกษะวัน (2534 : 63) กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีความรู้สึกนิยมยกย่องบุคคลที่เขาเลื่อมใส มักเกิดศรัทธา จากประสบการณ์ที่พบ ซึ่งภาพรวมที่พบภายนอกย่อมศรัทธาให้เกิดในตัวผู้เรียนได้ดี นอกจากนี้ ประภาศรี อมรสิน (2533 : 536 – 537) กล่าวว่า ครูผู้สอนวิชาชีพธุรกิจควรมีคุณสมบัติ ที่มีบุคลิกภาพส่วนตัวดี โดยทั่วไปนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความพอใจครูผู้สอน ฉะนั้นครูควรมีบุคลิกภาพของการเป็นครูเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน งานวิจัยของ ทรงสมร คชเลิศ (2543 : 66) ได้วิจัยความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาเลขานุการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีและวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ที่ว่านักเรียนมีความพึงพอใจด้านครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการแต่งกายของครูผู้สอน

1.4 **ด้านสื่อการเรียนการสอน** นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปริมาณอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต สื่อการเรียนการสอนยังไม่มีความทันสมัย ห้องสมุดมีตำราและเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางธุรกิจยังมีไม่เพียงพอกับนิสิต งานวิจัยของ อุมาพร สกลรักษ์ (2540 : 92) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง และนอกจากนี้ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 27) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 เพื่อจำแนกสื่อการสอนพบว่าสื่อการสอนเก่าไม่ทันสมัยอยู่ในสภาพไม่สมบูรณ์และมีจำนวนไม่เพียงพอกับนักศึกษา

1.5 **ด้านการประเมินผล** นิสิตมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีระดับความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ การประเมินผลถือเป็นหน้าที่สำคัญของผู้สอน เพื่อที่จะทราบผลว่าการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้นั้นได้รับผลตรงตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร ซึ่งสอดคล้องกับที่ อุทุมพร ทองอุไทย (2530 : 85) กล่าวว่า การประเมินผลนับเป็นความสำคัญในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นขบวนการที่ช่วยตัดสินใจของการมีประสิทธิภาพในการสอน ผลของการประเมินผลจะช่วยให้ครูได้เห็นภาพสะท้อนว่า จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอนบรรลุเป้าหมายตามความต้องการ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.1 **ผลการเปรียบเทียบนิสิตระดับชั้นปีที่ต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่างๆ แตกต่างกัน พบว่านิสิตระดับชั้นปีที่ต่างกันมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตชั้นปีที่ 1-2 เป็นนิสิตที่กำลังเข้ามาศึกษาต่อเป็นปีแรก ๆ ยังไม่เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ส่วนชั้นปี 3-4 มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษามากกว่า

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดหลักสูตรเป็นการจัดโครงสร้างเดียวกันจึงทำให้นิสิตแต่ละระดับชั้นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตระดับชั้นปีที่ 1 และ 2 เป็นนิสิตที่กำลังเข้ามาศึกษาเป็นปีแรกๆ อาจยังไม่สามารถปรับตัวต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

2.2 **ผลการเปรียบเทียบนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในด้านต่างๆ แตกต่างกัน พบว่า นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่

ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกันมาก ฉะนั้นความคิดเห็นจึงไม่แตกต่างกันมาก นอกจากนี้องค์ประกอบของการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล เน้นองค์ประกอบจากการจัดส่วนเดียวกันจึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน งานวิจัยของฉวีวรรณ เหมนาค (2528 : 69) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง ระดับปริญญาตรีที่มีต่อพฤติกรรมการสอนวิชาชีพครูของอาจารย์ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสมร คชเลิศ (2543 : 69) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพาณิชยการเชตุพน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. **ข้อเสนอแนะจากการวิจัย**

3.1 จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านประเมินผล พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นในด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรมีการพัฒนาและปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเพียงพอ เช่น จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ ตำรา เอกสารต่างๆ ดังนั้นควรจัดงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ

3.2 ควรจัดเนื้อหาโครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้นเพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบันของการเป็นครูธุรกิจที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) ของ ภาคอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ควรวิจัยติดตามผลคุณภาพของบัณฑิต ที่จบการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อทราบถึงความเหมาะสมของการจัดหลักสูตรกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมอาชีวศึกษา. (2521). *ประมวลการสอนวิชาอาชีพประโยคมัธยมศึกษาตอนที่ 2 มัธยมศึกษาตอนปลาย*. แผนกเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

เกษกานดา สุภาพจน์. (2533). *การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาการเลขานุการ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทวิโรฒประสานมิตร. อัดสำเนา.

จรูญศรี มาดิลกโกวิท. (2538) *"ธุรกิจศึกษา : บทบาทและความสำคัญในระบบการศึกษาไทย,"* สารพัฒนาหลักสูตร : 15(125) : 57-62

จารึก ชูกิจดิกุล. (2520). *โปรแกรมการพัฒนาสมรรถภาพความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ.

ฉลวย วีระเผ่าพงษ์. (2532). *ปรัชญาการอาชีวศึกษาและอุตสาหกรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพาณิช.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.

ถาวร สารวิทย์. (2529). *การอาชีวศึกษาและเทคนิคการศึกษา*. พิษณุโลก : แผนกอุตสาหกรรมศิลป์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

ทรงสมร คชเลิศ. (2543). *ความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการเลขานุการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรีและวิทยาลัยพาณิชยการเชตุพน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นงเยาว์ ฤทธิ์เรืองเดช. (2532). *การใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจ และการจัดการโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญาตรี. พุทธศักราช 2528 ใน วิทยาลัยครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

บันลือ พฤกษะวัน. (2534). *ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนพาณิชย์.

นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. (2539). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจตามทัศนะของนักศึกษาสาขาวิชาบริหาร ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราช มงคลในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). *การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

บุญญลักษณ์ ทิพยุทธ์. (2541). *การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประจักร ศรีวัฒนพงศ์. (2525). *การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ประภาศรี อมรสิน. (2533). *"การจัดการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ"*. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดระบบการสอนการงานพื้นฐานอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ประมุข กอปรสิริพัฒน์. (2525). *การศึกษาความคิดเห็นด้านปรัชญาการศึกษาสมัยใหม่ครูมัธยมศึกษา สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนครราชสีมา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2524). *การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2540). *คู่มือการศึกษาและหลักสูตรระดับปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ.

มานิดา อุชชิน. (2522). *ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ*. เอกสารการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ยศ ทรัพย์เย็น. (2537). *วิธีการสอนวิชาธุรกิจพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยาใจ พงศ์บริบูรณ์. (2526). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

ยาใจ อินทรวิชัย. (2527). *วิธีสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

รัตนา ประเสริฐศรี. (2543) *ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพาณิชยการเซตุพน.* สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.(2531). *หลักการวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

ละเมียด ลิมอักษร. (2516). *วิชาครูตอน 2.* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.

วาสนา ชาวหา. (2522). *เทคโนโลยีการศึกษา.* กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.

วิฑูรย์ อุปถัมภ์. (2530). *สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพในวิทยาลัยครู.* กรุงเทพฯ : ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรมการฝึกหัดครู.

วินิจ เกตุขำ. (2522). *หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สัญลีนา โกนุทานุรักษ์. (2541). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาธุรกิจระดับปริญญาตรี เขตกรุงเทพมหานคร.* ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สิริฉันท์ สถิรกุล. (2542). *วราสารครุศาสตร์.* 27(3) : 78-86 ; มีนาคม – มิถุนายน.

สงัด อุทรานันท์. (2532) *พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร.* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สุรพล เย็นเจริญ. (2543) *ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา.* สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุเทพ เมฆ. (2531) *ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

สุรีย์ นาคนิคม. (2528) *ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตการศึกษา 2.*

อุมาพร สกลรักษ์. (2540) *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เอกศักดิ์ บุตรลับ. (2537). *ครูและการสอน.* เพชรบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

อุทุมพร ทองอุไทย. (2530). *การวัดและการประเมินการเรียนการสอนอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โครงการวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม.

Dyess, Jerry Sue.(1982). "Follow – up of San Jacinto College 1977 – 1981 Business Administration Graduate with Lmplications for Curriculum Revisions," *Dissertation Abstracts International*. 42 : 4702 – A ; May.

Good, Carter V.(1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill, Book Company.

Ibrahim.(1989). "Abu Baker. An Assessment of Graduate Feedback for Evaluating the Diploma in Banking Studies at Mara Lnstitute of Technology," *in Malaysia Disertation Abstracts*. 50 (4) : 863 ; October.

Hebert, Tonne A., Louis C. Nanassy.(1970). principle of Business Education, New York : Mcgraw – Hill Book Company.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม อุดกฤษฎ์	รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ	อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยศ ทรัพย์เย็น	อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๗๖๘๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๖๖๘-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔
โทรสาร ๒๕๕๘-๔๑๑๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. ๕๗๒๖, ๕๖๔๖

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๗๖๕๗ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๓๖๘๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยศ ทรัพย์เย็น เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔
โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๔๓๐๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๓

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๒๕ คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๔๓

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๖
โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๘

ที่ ทม ๑๐๑๒/๖๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๗๑มกราคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับชั้นปีที่ ๑ - ๔ สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔
โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ( ) หน้าข้อ ตามความจำเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิต

1. ระดับชั้นปี
   ( ) ระดับชั้นปีที่ 1
   ( ) ระดับชั้นปีที่ 2
   ( ) ระดับชั้นปีที่ 3
   ( ) ระดับชั้นปีที่ 4
2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
   ( ) ต่ำกว่า 3.00
   ( ) ตั้งแต่ 3.00 – 4.00

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่านิสิตมีความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยให้นิสิตทำเครื่องหมาย ✓ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนิสิตเท่านั้น

คะแนน 5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร					
1. จุดมุงหมายของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในอาชีพครูที่สอนทางด้านธุรกิจ					
2. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
3. เนื้อหาของหลักสูตรทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					
4. เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
5. เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหาวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้					
6. เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพครูที่สอนทางด้านธุรกิจ					
7. เนื้อหาของหลักสูตรช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน					
8. หลักสูตรจัดได้เหมาะสมตรงตามความสนใจของนิสิต					
9. เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรทางธุรกิจศึกษา					
10. รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสม					
11. รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสม					

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
12. รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเลือกเสรี มีความเหมาะสม					
13. เนื้อหาหลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกงานหรือฝึกสอน					

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านการเรียนการสอน					
1. มีการชี้แจงแผนการเรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนเมื่อเริ่มสอน					
2. เลือกใช้วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
3. ผู้สอนจัดหาหรือเชิญวิทยากรให้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม					
4. เปิดโอกาสให้นิสิตอภิปรายอย่างกว้างขวางขณะสอน					
5. มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่					
6. มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นิสิตรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม					
7. มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน					
8. ดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
9. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ ความสามารถในด้านการสอนวิชาทางธุรกิจ					
10. กระบวนการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
11. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้					
12. ยกตัวอย่างเปรียบเทียบและมีกรณีศึกษาประกอบการเรียนการสอน					

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านอาจารย์ผู้สอน					
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน					
2. ตรงต่อเวลา					
3. มีความยุติธรรม					
4. อุทิศเวลาให้กับนิสิตนอกเหนือจากในชั้นเรียน					
5. มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับความเป็นครู					
6. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี					
7. ยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิต					
8. ผู้สอนได้สอดแทรกการสอนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน					
9. มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอนเสมอ					
10. สามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอนได้ดี					

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน 1. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้สอน					
2. ปริมาณอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนนิสิต					
3. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
4. ห้องสมุดมีตำราและเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านธุรกิจศึกษาเพียงพอ					
5. สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีประสบการณ์มากขึ้น					
6. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
7. มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับนิสิต					
8. นิสิตสามารถใช้บริการจากสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้นอกเวลาเรียน					
9. นิสิตสามารถใช้บริการทางเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ จากอินเตอร์เนตได้					
10. สื่อการเรียนการสอนทางด้านห้องปฏิบัติการทางธุรกิจมีคุณภาพ					

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ด้านการประเมินผล					
1. การประเมินผลทางด้านการเรียน มีความชัดเจน					
2. การประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3. อาจารย์ใช้วิธีการประเมินหลายรูปแบบ					
4. การให้คะแนนและเกณฑ์การประเมินผล รายวิชามีความยุติธรรม					
5. ข้อสอบคลอบคลุมเนื้อหาวิชา และตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา					
6. ข้อสอบที่ใช้ประเมินผลมีความยากง่าย					
7. งานที่ทำนอกเหนือจากการสอบ มีส่วนในการประเมินผล					

ภาคผนวก ง

หลักสูตรธุรกิจศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตร์บัญฑิต (ธุรกิจศึกษา)

รวม 144 หน่วยกิต

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป รวม 39 หน่วยกิต

1.1 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 9 หน่วยกิต

404xxx	Science Elective	3(3-0)
417xxx	Mathematics Elective	3(3-0)
422xxx	Statistics Elective	3(3-0)

1.2 กลุ่มวิชาภาษา จำนวน 12 หน่วยกิต

355xxx	English Language (Elective)	9(-)
361xxx	Thai Language (Elective)	3(3-0)

1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 9 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

460111	Introduction to Sociology	3(3-0)
453111	Introduction to Law	3(3-0)
454111	Introduction to Political Science	3(3-0)
459111	General Psychology	3(3-0)

1.4 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ จำนวน 7 หน่วยกิต 3(3-0)

371111	The Use of Library Resources	1(1-0)

และอีก 6 หน่วยกิต เช่นวิชาดังต่อไปนี้

352111	General Principles of Communication Arts	3(3-0)
387101	The Art of Living with Others	3(3-0)
388111	Introduction to Religion	3(3-0)

1.5 กลุ่มวิชาพลศึกษา 2 หน่วยกิต

175xxx	Physical Education Activities	1,1(0-2)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน 97 หน่วยกิต

2.1 วิชาแกน 49 หน่วยกิต

2.1.1 วิชาบังคับการศึกษาทั่วไป 24 หน่วยกิต

151111	Basic Concepts of Education	2(2-0)
151211	Usage of Thai Language for Teaching	2(2-0)
151221	Curriculum and Instruction	2(2-0)
151423	Field Experiences : Observation and Participation	1(0-2)
151427	Secondary Education	2(2-0)
151429	Field Experiences : Student Teaching	5(0-10)

153351	Principles of Educational Measurement and Evaluation	2(2-0)
166212	Developmental Psychology for Teachers	2(2-0)
166211	Educational Psychology	2(2-0)
169311	Principles of Guidance	2(2-0)
169311	Introduction to Educational Technology	2(1-1)

2.1.2 วิชาการศึกษาตามสายวิชาเอก จำนวน 25 หน่วยกิต

บังคับ 15 หน่วยกิต

176111	Principles of Vocational Education	2(2-0)
179111	Principle of Business Education	2(2-0)
179211	Curriculum in business Education	2(2-0)
179221	Methods of Teaching Basic Business Teacher	3(2-2)
179231	Communication for Business Teacher	2(2-0)
179232	Computer Assisted Instruction for Business Education	3(2-2)
179497	Seminar	1-3(-)

และเลือก 10 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

179212	Consumer Education for Business Teacher	2(2-0)
179321	Methods of Teaching Typing and Keyboarding	2(2-0)
179322	Methods of Teaching Book-keeping and Accounting	2(2-2)
179323	Methods of Teaching Distributive Education	2(2-0)
179324	Methods of Teaching Teaching Shorthand and Transcription	3(2-2)
179325	Methods of Teaching Office Machines	3(2-3)
179326	Micro-Teaching in Business Education	2(1-2)
179331	Software Package for Business Teacher	2(1-2)
179332	Educational Media for Business Teacher	3(2-2)
179351	Methods Evaluation in Business Education	3(2-2)
179371	Computer Language for Business Teacher	2(1-2)
179431	Office Automation for Business Teacher	3(2-2)
179441	Administration School Office in Educational Institution	3(1-4)
179491	Projects in Business Education	1-3
179498	Special Problems	1-3

2.2 **วิชาเฉพาะด้าน 48 หน่วยกิต**

2.2.1 วิชาบังคับทางธุรกิจ 18 หน่วยกิต

102181	Introduction to Economicx	3(3-0)
113101	General Accounting	3(2-2)
132111	Principles of Management	3(3-0)
145111	Principles of Marketing	3(3-0)
418112	Introduction to Computer	3(2-2)
132411	Introduction to Business Law	3(3-0)

2.2.2 วิชาเลือก 30 หน่วยกิต

ให้เลือก 2 กลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต โดยต้องเลือกอย่างน้อย 1 กลุ่มวิชา จากสาขาใดสาขาหนึ่งที่เปิดสอนในคณะเศรษฐศาสตร์ หรือคณะบริหารธุรกิจ และอีก 1 กลุ่มวิชา จากสาขาใดสาขาหนึ่งที่เปิดสอนในคณะเศรษฐศาสตร์ หรือคณะบริหารธุรกิจ หรือจากสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ของคณะวิทยาศาสตร์ หรือสาขาศิลปนิเทศ สาขาศิลปาชีพ และคณะมนุษย์ศาสตร์ และเมื่อรวมทั้ง 2 กลุ่มวิชา ต้องมีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

หมายเหตุ : นิสิตจะเลือกสาขาใดนั้นจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของภาควิชา

3. หมวดวิชาเลือกเสรี 5 หน่วยกิต

4. การฝึกงาน 3 หน่วยกิต

179361	General Practicum ไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง	1
179362	Specialized Practicum in Business ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	2

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 10 ธันวาคม 2513
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1/40 ถ.ดินแดง อ.พญาไท ต.สามเสนใน กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10400
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์
พ.ศ. 2538	ศษ.บ (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2544	กศ.ม (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ